

Amerika rimtai susibarė su Anglija. Jau kurs laikas, kaip tik prasidėjo nusiginklavimo konferencijos, tarp Amerikos ir Europos didžiųjų valstybių galima buvo pastebėti, koks tai priverstinis mandagumas, o po Kelogo taikos pakto pasirašymo, kada Amerikos Tribune korespondentas paskelbė slaptą Anglijos su Prancuzija laivyno sutartį, tai juoda katė visai perbėgo skersai tų trijų šalių. Amerika pasijuto labai gudriai prigauta ir jos militaristai gavo progos reikalauti laivyno didinimą. Dabar lapkričio 11 d. kada prezidentas Coolidge savo taikos prakalbą pasakė, kurioj išsireiškė, kad Amerika nėsanti kalta didžiojo karo pradėjimui ir prisidėjus tik norėdama pasauliui gražinti taiką. — Anglijos ir Prancuzijos spauda sykiu prabilo visai nepalankiai Amerikai, o Anglijos vienas lordas stačiai pasakė, kad Amerika prisidėjo karui tik dėl savo biznio išrokavimų. Tas dar labiau sunervavo Ameriką ir jau didžioje laikraščiuose randa visi nebeslepiami pykčio, ir tik vieną receptą, kaip save apginti nuo Anglijos ir Prancuzijos laikraščių, tai sta tyti naujus karo laivus... Ar tai ir visa Amerikos taikos misija?...

Hooveris — taikos angelas ant šarvuoto laivo. Naujai išrinktas Amerikos prezidentas Hooveris šiomis dienomis išplaukė didžiuliu karo laivu drendontu "Maryland" 18,000 mylių kelionės į Pietų Amerikos valstybes. Jo misija busianti labai taiki ir tikslai — nustatyti taikingus santykius su Pietų kaimynais. Pirmiausia apsilankysias Nicaraguoje, tada Čili, Peru ir kt. Viskas gerai, tik įdomus bus reginys Pietų Amerikos uostuose, kada tas taikos karvelis įvažiuos šarvuotame laive, apstatytame keliomis dešimtimis 40 colių armotų...

Sovietų Rusijoj komisariai jau badauja. Sencacingų žinių pranešama korespondencijos iš Europos apie padėtį Sovietuose, komisarų karas su valstiečiais priėjo prie galutinio krizio, kuriame matyti valstiečiai privers komisarus badu kapituliuoti. Jau Maskvoj visai nebėra kas valgyti. Visos svetimų valstybių atstovybės jau maitinamos gaunama iš savo šalių maistu. Svarbiausia tai, kad pas komisarus buvo atvykę svetimų valstybių diplomatų korpuso atstovai tartis dėl apsaugos naujam sumišimui kilus. Valstiečiai visai nieko nebeperduoda ir komisarus provincijoj naikina pagalviti. Zydai, kurių apie 40 — 50% yra komisarais, didžiausiam stroke ir biljo piovynių. Pramonininkai visai baigia sugriuti. Jau Maskvos komisariai pareiškė, jei išsilaikysią per šią žiemą, tai išbusime tol, kol išbusime...

Ispanija nebekelia mokėsi. Madrid, Ispanija. — Siemet išlaidų biudžete numatoma 3,520,000,000 pasetų. Tai esą kokio dar Ispanijoj nebuve. Marokos išlaikymai paskirta 365 milijonai, armijai 260 milijonų. Taksų mokėtojai šaukia, kad mokėsi naušta jau visai nebekeliamas.

Kas moterims rupi. Ties Scotlandijos krantais guli 60 pėdų gilumoj pasakings laivas iš 1558 metų su didžiausiais turtais, kuris nugrimzdo Ispanijos kare su Anglais tais metais. Iš 129 laivų tada bergrižo į Ispaniją tik 54. Tame viename laive esą viso to Armodos laivyno izdas. Dvi moterys dabar veda ekspediciją tam laivui iškelti.

Latvijos Nepriklausomybės Šventė Ir Lietuva.

RYGA. — Lapkričio 18 d. Čia įvyko iškilmingas apvaikšėjimas Latvijos 10 metų nepriklausomybės sukaktuvių, kuriose dalyvavo ir svečiai iš Estijos, Suomijos, Lenkijos ir Lietuvos. Estų užsienio ministeris Rebane ir estų delegacija gavo karščiausį priėmimą kadangi latviai su estais kartu mušė bolševikus nepriklausomybės kovose. Suomiai ir lenkų kunigaikštis Radzivilas gavę taip pat labai nuoširdų priėmimą. Lietuvių delegacija buvus daug šalčiau priimta, o tai dėl to, kad diktatorius Augustino Voldemaro vėliausieji žygiai esą užpykinę latvius. Parodoj dalyvavę 10,000 kariuomenės ir 100,000 publikos. — Klausimas ar reikėjo lietuviams visai dalyvauti, jei latviai taip aiškiai parodė savo nedraugiškumą Lietuvai dar patys pyksta, kada Lietuvą to nedraugiškumo nepagyre.

Ataka Ant Vokiškos Filmos.

KLAIPEDA, Lapkričio 17 d. — "AP." praneša, kad Klaipėdos lietuviai apmetė kiaušiniams filmą su vokiškais parašais. Sakoma, buvo nardarytas oficialis prašymas kino teatrų savininkų rodyti filmą lietuviai — vokiečių kalbomis, bet kino direktoriams atsakius tai daryti; — lietuviai įskirto špasa.

Sovietų Rusijoj Bruzda Dešinoji Opozicija.

Ją palaiko raudonoji armija. Užsienių spauda praneša, kad dešynis Maskvos komunistų organizacijos sparnas i-teikė centro komitetui memorandumą, kuriame reikalauja, liautis persekioti privatinį kapitalą, įsileisti konsesinį kapitalą, kreipti daugiau dėmesio į valstiečių reikalus ir k. Šis dešiniojo komunistų spar no programinis pareiškimas baisiausiai suerzines "vadus", kurie numatą didelę ir sunkią kovą su šia nauja operacija. Kova esanti tuo sunkesnė, kad dešiniąją opoziciją palaikanti raudonoji armija ir didelis skaičius valdžios įstaigų valdininkų. Maskva subrusdusi ir šaukia kovon visus "geruosius" komunistus.

KLAIPĖDOS ŽYDŲ KOMUNISTŲ BYLA.

Siguliuose spalio 24 dieną, įvyko kariuomenės teisme sumitų Klaipėdoje komunistų byla. Nuteisti Bejlis 4 mėnesiams kalėjimo, Elkon 4 mėtams ir Cvikas 2½ metų, bet visiems įskaitytas amnestija ir sėdėtasis laikas.

S. L. A. Naujas Išdninkas

S. L. A. Pildomoji Taryba paskyrė naujuoju Susivienijimo Lietuvių Amerikoj Išdninku, Chicagietį advokatą Kazį Gujį, o Finansų Komisijos (ku rioj buvo p. Gugis) pirmininku p. G. Stungis.



ALEKSANDRA I. VYTAUTAS

Didysis Lietuvos Kunigaikštis 1392 — 1430 m.
Siemet sukako 498 metai nuo jo mirties.

Popiežius Vėl Paskelbė Karą Moterims.

ROMA. — Popiežiaus organe Observatore Romano vėl tilpa smarkus straipsniai prieš moterų sportą ir mergaičių gimnastiką. Tuo labiau popiežius esąs nepatenkintas, kad pavasari gegužės mėnesį fašistai paskyrė mergaitėms sporto ir šaudymo mankštynes. Popiežius savo specialiaame rašte sako, kad tai yra pane-lės švenčiausios įžeidimas, kada jos mėnesį mergaitės nesimeldžia, o dar sportuoja. Mergaitėms sportas nepripitinkas ir esąs prieš jų prigimtį bei dvasią. Kas žino, ar sportaujančios moterys daleistų, kad popiežius jų prigimtį geriau žino, kaip jos pačios.

Atjauninimo Operacijos Estijoj.

Prof. Pusepo bandymai su avinų liaukomis.

Estų spauda paskutiniu metu dažnai rašo apie Dorpato universitete atjauninimo operacijas. Darančio operacijas profesoriaus vardas tuo tapu dar nėra žinomas, tačiau yra davinį manyti, kad tai dr. Pusep, kurs jau šešeri metai daro tyrinėjimus šioj srity. Vietoj prof. Voronovo imamų beždžionių liaukų, Pusep naudoja avinų liaukas. Iki šiol jis jau padaręs apie 20 operacijų ir kiek girdėti su gerais rezultatais. (Elta).

CEMENTO GAMYBA LIETUVOJE.

Lietuvos Koperatyvų Sąjunga šiemet pagaminusi savo fabrikėje cemento už 5,710,000 litų siemet. Pernai buvo pagaminę arti 5 milijonų.

Užpludo Lenkiškos Prekės.

KAUNAS (M. hor.) — Musų vyriausybė nuo spalio 1 d. pakėlė muitą įgabnamoms prekėms iš tų valstybių su kurioms nėra padaryta prekybos sutarčių. Kai kurie lenkų eksporteriai apie tai sužinojo iš anksto ir rugsėjo mėn. pasistengė savo prekių daug įgabenti Lietuvon. Musų pirkliai nepajėgė sumokėti didelis sumas muitu. Tenka patirti, kad kai kuriems pirkliais be ilgalaikio kredito dar davė ir po keliolika tukstančių dolerių apsimokėti muitą.

Linų Eksportas Pertvarkomas.

Už išvežamus į užsienius linus kasmet surenkama apie 60 milijonų litų ir už sėmenis apie 20 milijonų litų. Nors musų linai neblogesni už latvių ir estų, užsienioose tos kainos negaunama todėl, kad musų musų linai blogiau išdirbami ir negerai užsienių rinkaj paren-giami.

Jau 1926 metais imtasi tų ukių šaką tvarkyti ir daug teigiamo padaryta.

Dabar įvesta nauja linų išvežimo tvarka.

ESTIJA SU LIETUVA SUSITARSANTI.

Busianti sudaryta laikinė prekybos sutartis.

Estijos užsienių reikalų ministeris Rebane pareiškė, kad su Lietuva greičiausia pasisėks sudaryti laikinė prekybos sutartis ir tuojau bus pradėta derybos, kad sudarytų nuolatinę sutartį.

Sveikina Bile Karalpaikį.

Ryšų su Etiopijos karaliaus vainikavimu ministeris pirminkas ir užsienių reikalų ministeris prof. Voldemaras pasiuntė Etiopijos vyriausybei tokią telegramą:

"Imperialinei Etiopijos vyriausybei Adis Ababa.

Atsakydamas į telegramą, kuria Etiopijos vyriausybė malonėjo pranešti apie Jo Didenybės Etiopijos Neguso karūnavimą. Lietuvos vyriausybė turi garbės pareikšti savo giliausius sveikinimus.

Voldemaras.
Ministeris Pirmininkas.
Užsienių Reikalų Ministeris".
(Elta).

TREDJUNJONŲ VALOSI NUO KOMUNISTŲ.

Anglijos darbininkų organizacijos — tredjunjonų — centralinė taryba nutarė nepriimti savo organizacijon komunistų ir neduoti jiems tokių vietų, kur jie gali būti žalingi valstybei.

ANGLAI NEPASITIKI AMERIKOS TEISMUI DEL VESTRIS.

Londono spauda smarkiai kritikuoja U. S. tardymo darbą dėl garlaivio Vestrus nusikendimo, kur žuvo 113 žmonių. Sako, Ameriką nori duoti Anglijos laivynui juoda akį ir reikalauja, kad Anglija įsikūstų. Ameriką jau prileido angljos valdininkus prie tardymo. Rodosi, tardymas suras, kad visos nelaimės kaltininkas buvo to laivo kompanija, kuri nesirupino laivo taisyti nei prašant pagalbos jos šutejti savo laiku.

Lietuvos Kariuomenės Dešimties m. Jubilejus

(Lapkričio 23 d., 1918 m. — Lapkričio 23 d. 1928 m.)

Didžiojo Karo laiku, Lietuvos žemė buvo draskoma ir mindžiojama tai rusų tai vokiečių. Nebuvo kas ją užtarti apginti. Didžiosios Lietuvos vyrai nešė vargo jungą Rusijos Kariuomenės eilėse, gi Mažosios Lietuvos sunai tarnavo vokiečiams. Lietuvos atžvilgiu rusai negeresni už vokiečius rodėsi... Lietuviams nebuvo prasmės kariuoti, bet kariuoti reikėjo. Lietuvos tremtinių — pabėgėlių ir likusiųjų Lietuvoje betgi pradėta galvoti apie tėvynės ateitį. Kerenskio revoliucija ir Lietuvos karių širdyse sužadino viltį, laimingesnės ateities nekaltai karaukai — Lietuvai. Kariai —

Lietuviai pradėjo tarpe savęs organizuotis, nes svajėjo, kad gal jiems kada teks laimės būti LIETUVOS KAREIVIAIS. Pavyzdžiui Smolenske buvo įsistiejęs "Lietuvių Batalijonas". Nors lietuviams — kariams grįžti iš Rusijos Lietuvon, jau 16 vasario 1918 metais pasiskelbusion nepriklausoma, organizuotai nepavyko, bet širdyse jie jau buvo Nepriklausomos Tėvynės ginėjai, disCIPLINUOTI kareiviai. Netruko jiems ir karo dalykų supratimo ir patyrimo, truko tik ginklą. Lapkričio 23 dieną, 1918 metais buvo paskelbtas pirmasis "įsakymas Lietuvos Kariuomenei", prof. A. Voldemaro, kaipo apsaugos ministerio, pasirašytas Vilniuje. Minėta die na skaitoma Lietuvos kariuomenės Seka ant 2-ro puslapio.

Nauja Lietuvos Laivų Kompanija.

Kokia tai nauja įsikurusi laivų kompanija "Lietgar" pradedanti šiomis dienomis užpūkti laivus, ir kad užkursti ke- lią visokiems gandams (?), jos valdyba pasiūliusi valdžiai paskirti savo atstovą, kuris dalyvautų prieš užpūkimą ir iširtų tos kompanijos dalykus vietoje, turbūt Klaipėdoje.

Ištepė Žydų Iškabas.

KRETINGA, (M. kor.) — Iš sekmadienio į pirmadienį t. y. iš 28 į 29 spalio mėn. Kretingoje smala išteptos visos žydų kalba rašytos iškabos. Biau riausiai ištepė žydų liaudies banko ir vienos krautuvės iškabos, kurių žydų kalba rašytos iškabos dalis buvus melynai ir balta spalva, dažyta, vadinamas žydiška. Piktadariai se kami.

Lietuvos Stock Yards.

Klaipėdoje jau pastatyta ir pradėjo veikti skerdyklos ir šaldytuvai. Fabrika pastatyta Smeltės priemiesty pajuryje, kur gali priplaukti jurių laivai ir geležikeliai prieina. Trobesiai ir kiemas užima 2 hektaru žemės. Tai tikri Lietuvos stakjardai. Skerdykla pritaikinta kiaulienos ir avienos eksportui; yra dideli sandėliai sviestui ir kiaušiniams.

Kiaulė pirma patenka į svarstyklę, kur atvežėjas tuojau gauna pinigų, iš ten kur kiaulė eina į gardelį, iš ten į maudyklą, tada į skerdyklą. Paskerstos kiaulės tam tikromis mašinomis gabenamos į šutinimo skyrių, iš čia į šerių nupešimo, iš to per 25 sekundas į krosnį, kur nusvilinama, tada į darinėjimo skyrių, kur išimamos žarnos ir kiti viduriai, tada eina į sanitarijos skyrių. Tinkama eina į šiltos mėsos svėrimo tada į šaldytuvų skyrių. Atsaldyta eina į "bekono" išdirbimo skyrių ir į sudymą, kur tam tikromis švirklėmės įsudomi eksportui priruosti lafiniai ir mėsa. Po 5 — 7 dienų supakavus po 4 stukius į paką ir apsiuvus džutu gabinama į vagonus ar laivus.

Panašiai paruošiama ir avienas. Jau gaunama paklausimų iš Prancuzijos lietuviškai avienas. Sviestų saugoti irgi įrengimai moderniški. Nuo spalio 24 pradėta supirkinėti bekoninės kiaulės.

AUTOMOBILIAI PRIES GELŽKELIUS.

Rugsėjo mėnesį Lietuvos gelžkeliai turėjo pajamų 3,500,000 litų. Palyginus su praėjusių metų pasirodo mažesnės pajamos, o tai paėina nuo to, kad siemet daugiau automobilių atsidaro.

Kaune Bermatas Statys Tramvajus?

"Liet. Keleivys" praneša, kad Kauno miesto taryba jau susitarė su žinomuoju Barmatu dėl paskolos Kauno elektro tramvajui įvesti. Linija sieksianti Kauno vidurį ir visus priemjesčius. Pradėta bus statyti greitai ir pastatyti per 10 mėnesių. — Barmanas yra žinomas Vokietijoj aferistas, prieš kurį Vokietijos valdžia vedė didžiausią ir skandališką bylą, tik nieko nepadare Barmatui.

RYKSTĖS JEINA SOVIETŲ TVARKOS BAUSMIŲ SISTEMON.

Vėl išplakė 20 neturtingų valstiečių.

Oficialiai pranešama, kad ties Iževskjo miestu, kaime Postol rykštėmis nuplakė 20 neturtingųjų valstiečių.

SSSR. telegramų agentura verčia visą bėdą "buožėms", tačiau tai tik akių dumimas, nes kas gi kitas kaltas, jei ne tvarka, prie kurios toki dalykai yra galimi?

Nesenai rašėme, kad ties Viatka buvo išplakta 300 valstiečių. Mat rykštės įėjo SSSR valdymo sistemon. Šis "geras" bus pasiskolinta iš fašistų. Tai bent "koperacija". Negi viską fašistai turi skolintis iš komunistų...

AMERIKOJ STEIGIAMA LIETUVOS ŽYDŲ DRAUGIJA.

Vašingtonas. (Elta). — Lapkričio 17 d. Vašingtone įvyko Lietuvos žydų Amerikoj susirinkimas, kuriame bus įkurta Lietuvos žydų amerikiečių organizacija. Organizacijos įkuri mui rūpinasi eilė žymjų žydų veikėjų.

A.L.T. Sandaros Reikalai

ATSAKYMAS

Tur but nerastum nei vieno "Vilnies" numerio" kad nebūtų kokių nors šmeižtų ant "Sandaros". Tai jų tokia jau taktika ir jų neismokins žmoniškumo. Tačiau kai ant kurių begėdiškų šmeižtų tylėti negalima.

"Vilnies" num. 271 skaitome tokia sansacija: "Naujiečiai ir Sandariečiai nori paroduoti lietuvių jaunimą svetimųjų davatku nevalion". Toliau sako: "Naujiečių redakcijos štabo narys slapukas V. Poska ir sandariečiai, chicagiečiams žinomas, kaip "amžinasis studentas Simokaitis". Tai yra gyvas melas, koki tik bolševikai gali papildyti. Minėtas Simokaitis nėra sandariečiai ir nėra niekad buvęs sandariečių.

Matas Biekša,
"Sand." Sekretorius

PASVEIKINIMAS

Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros I-mas Apskritys suvažiavime laikytam, lapkričio 4 d. 1928 metais So. Boston, Mass. Apkalbėjus visą pusšį dabartinę Sandaros padėtį išreikšia pasitikėjimą naujai Centro Valdybai ir viltį Sandaros buvimui.

Suteikia \$125 dovaną ir pasižada ateityje remti savo organizacijos Centra visom galiomybėms.

Pagaliaus sveikina dabartinę Centro Valdybą, velydami geriausio pasisekimo kovoj, be jokių kompromisų su žmonių valios bei demokratybės priešais: kovoj už tuos principus, dėl kurių A. L. T. S. susitvėrė ir išgyveno eilę metų.

A. L. T. S. I-mo Apskričio S. Jokubauskas, pirm.,
J. Lekys, sekretorius

PROTOKOLAS

ALTS. 4-to Apskričio Suvažiavimo, laikyto gruodžio 11 d. 1928 metais, Sandaros kambariuose, 3331 South Halsted Street, Chicago, Ill.

1. Suvažiavimą atidarė Apskričio pirm. p. St. Kodis 3-čia val. po pietų. Praeito suvažiavimo protokolas nebuvo skaitytas, nes Apskričio nutarimų rast. Julius Svitra, praeitame suvažiavime nedalyvavo, o p. Brandis, kuris rašė kalbamojo suvažiavimo protokolą, jo p. Svitrai nepridavė.

2. Inešimas, kad būtų pagaminta suvažiavimo dienotvarkė. Inešimas paremtas ir vienbalsiai priimtas. Dienotvarkė pagaminti pirmininkas paskyrė Kl. Vilka, K. Katkevičienę ir K. J. Semašką. Keleto milijonų petrauka.

3. Dienotvarkės komisija pateikė raportą. Inešta ir paremta, kad dienotvarkė būtų priimta, kaip skaityta. Inešimas perejo. Pirmininkas daro pastabas dėl kai kurių dienotvarkės punktų. Pastabos buvo vietoje ir priimtos, be diskusijų.

4. Inešta ir paremta, kad Centro Vald. nariai suvažiavime turėtų pilną balsą. Inešimas vienbalsiai priimtas.

5. Komisijų raportai. Pikniko komisijos raportą išdavė p. Šilis, Raportas priimtas. Sandaros Chicago perkėlimo raportas — pasirodė, kad niekas jo neturi, nes Perkėlimo Komisijos sekr., p. Brandis ne atvyko. Žodžių trumpai raportavo Semaška, Katkevičienė ir Kodis. Vilkas pastebė, kad Apskričio valdyba turi pareikalauti, idant p. Brandis jai pridotų pilną raštinį raportą metiniame Apskričio suvažiavimui. Pastaba vienbalsiai užgirta. Sandaros įkurtųjų puotos komisijos raportas buvo išduotas ir vienbalsiai priimtas.

6. Inešta, kad naujos ku-

pos No. 100, delegatai gautų pilną balsą. Inešimas vienbalsiai priimtas. Delegatais buvo: Elena Abramaičiūtė, Vincas Kišonis ir Jurgis Kapočius.

7. Nebaigti reikalai. K. J. Semaška nurodinėja, kad "S." Chicagon kėlimo komisija tęsė savo darbuotę toliau. Inešta ir nutarta, kad komisija ne paliautų dirbusi Sandaros naudai, kaip ir dirbo iki šiol.

8. Nauji sumanymai. Sumanymas rengti "S." koncertą. Kalba Semaška. Nurodinėja, kad reikia rengti. Dr. Margeris siūlo, kad 16 d. gruodžio yra laisva ir ją galima pasinauti. Vilkas ir Grišius kalba priešingai. Po diskusijų sulęgta, kad palikti komisijai nuostatai. Inešta ir 9 balsais prieš 5, nutarta, kad rengti koncertą prieš kalėdas. Inešimas, kad rinkti komisija iš 7 narių, pataisymas, kad iš 5. Nubalsuota 11 prieš nieką, kad iš 5. Nominuota ir vienbalsiai išrinkta komisija iš sekančių narių: Semaška, Abramaičiūtė, Vilkas, Grišius ir Dr. Margeris.

9. Inešimas, kad išrinktoji koncertui rengti komisija rengtų ir vasario 16 d. apvaikšiojimą. Pataisymas, kad ji paliktų nuolatine pramogų komisija. 11 balsų prieš 6, kad ji būtų nuolatine.

10. Klausimas, kaip rengti vasario 16 d. apvaikšiojimą, vieniems sandariečiams, ar susidėjus su Vilniaus Vadavimo Komitetu ir kitomis pažangiomis organizacijomis. Inešta kad penkių metų Klaipėdos atvadavimo sukaktuves ir vienuolikos metų Lietuvos Nepriklausomybės sukaktuves rengti bendrai su kitomis organizacijomis.

12. Nauji sumanymai. Organizavimas naujų kuopų, ir atgaivinimas apsnudusių. Placios diskusijos. Po diskusijų inešta išrinkti du organizatorius, kurie veiktų bendrai su Centro valdyba. Pataisymas, kad būtų trys organizatoriai. Nubalsuota išrinkti tris. Nominuota Grišius, Zalpis ir Dr. Margeris. Visi trys vienbalsiai užgirti.

13. "S." skelbimų rinkimas — buvo tik šiaip sau draugiškas pasikalbėjimas ir bendromis mintimis pasidalinimas. Apie "S." išplatino budus ir, gi buvo tik bendras kalbėjimas.

14. Nuo ALTS 4-to Apskričio atstovų į Centro Valdybą išrinkta K. Katkevičienė.

15. Suvažiavimą pirm. St. Kodis uždarė 6:30 val. vak.
St. Kodis, Pirmininkas,
J. Svitra, Raštininkas.

WATERBURY, CONN.

Nors ir esu pasivėlinęs pasveikinti "Sandarą" ir jos Centro viršininkus ir Chicagos veikėjus, teiksitės priimti nuo manęs šiuos kelis pasveikinimo žodžius.

Padėkavonė Jums broliai ir sesutės ką pagelbėjote ir pasistorojote dirbti dėl mūsų mylimo tautos vado "Sandaros" laikraščio.

Kurį šiandien pamačius ir paskaicius, tai net širdį džiaugsmas ima ir traukte traukia prie šio laikraščio stoti ir dirbti.

Taigi draugai vienminčiai, matydami gražią ateitį tarpe Chicagos lietuvių inteligentų, Stokim visi prie darbo ir padėkime chicagiečiams, kad šitas mūsų vienminčių laikraštis galėtų pasirodyti nors du ar tris kart savaitėje.

Mažai darbo reikia, mažai vargu turėsim gauti po kelis naujus skaitytojus, kožnas bevienas, o be abejo pasekmės ir naudą turėsim. Nieko daugiau nereikia, tik vienos energijos. — Sutikė savo draugą ar pažįstamą ir užrašykite "Sandarą" ant metų. Tai yra labai

lengva, o bendrai bus nauda ir mums patiems.

Čionai prisijūčių egi \$4.00, dar už du naujus skaitytojus, kitam laisše prisijūčių daugiau.

L. G. Natkevičius,
108 Meadow Street,
Waterbury, Conn.

NUO RED. ir ADM.

Gerb. ALTS. II Apskričio vice-pirmininkui p. Natkevičiui tariame nuoširdų acių už gražius linkėjimus "Sandarai", kuriuos išreiškė ne tik žodžiais, bet ir darbais.

"Sandara" tikrai gali visiesiai žiurėti į ateitį.

Sandaros Stotys:

J. Sekys,
177 Park Street,
Hartford, Conn.

P. A. Dėdynas,
96 Millbury Street,
Worcester, Mass.

A. J. Katkauskas,
372-376 Millbury St.,
Worcester, Mass.

M. Paltanavičia,
14 Vernon St.,
Worcester, Mass.

J. J. Urbszo,
101 Oak Street,
Lawrence, Mass.

M. Svitra,
135 Newbury St.,
Lawrence, Mass.

J. L. Kasmauskas,
327 E. Street,
So. Boston, Mass.

S. Gogis,
38 Wayman St.,
Stoughton, Mass.

P. Narvydas,
114 Union Ave.,
Brooklyn, N. Y.

"Vienybė", Pub. Co.
193 Grand Street,
Brooklyn, N. Y.

"Dirva",
6820 Superior Ave.,
Cleveland, Ohio.

SANDAROS STOTYS CHICAGOJE.

KAZYS POCIUS, 725 West 120th St., West Pullman, Ill.

V. KAUSILA, 119 E. 107th Street, Roseland, Ill.

M. G. VALASKAS, 373 Kensington Ave., Kensington, Ill.

BUCHUNAS BROS., 2859 West 40th Street.

B. GULBIN, 2955 So. Emerald Avenue.

Taipgi ant kampų sekančiose vietose:

115th St. ir Michigan Ave.

115th St. ir Front St.

108th St. ir Michigan Ave.

107th St. ir Michigan Ave.

105th St. ir Michigan Ave.

35th St. ir Halsted St.

31st St. ir Halsted St.

18th St. ir Halsted St.

47th St. ir Kedzie Ave.

47th St. ir Ashland Ave.

Maxwell ir Halsted Street.

Milwaukee ir Robey Ave.
North ir California Ave.
North ir Kedzie Ave.
Kedzie ir Archer Ave. ir
Knygyne "Lietuva",
3210 South Halsted Street.

Phone Pullman 5950

Waitches Brothers
Korporacija
Real Estate — Paskolos
— Inšuriniai
10756 Michigan Ave.
CHICAGO
B. A. WAITCHES
Vedėjas

GARSINKITES
SANDAROJE

LIETUVOS KARIUOMENĖS JUBILEJUS.

Tąsa nuo 1-mo puslapio

menės įsikurimo pradžią. Ar yra čia reikalo minėti tos nepaprastai sunkios Lietuvos kariuomenės tvėrimosi dienas! Vos gavę progos, mūsų kariai tepradėjo iš visų kampų Lietuvos traukti Vilniun, kas Vilniaus link pasipylė alkanos rusų bolševikų divizijos, lietuviškais vardais pakrikštytos. Tada Kaunan, minist. pirmiūnko Sleževičiaus šaukiama, skubiai ir raliodami rinkosi savanorių būriai. Nebuvo jiems laiko pasipraktikuoti, u-mai reikėjo priešą vyti. O priešas iš visų pusių jau slinko Kaunan, net žemaitijon. Ir ėjo mūsų pirmieji kariai savanoriai tėvynės ginti menkai apredyti, menkai pavalgę net menkai apginkluoti. Ėjo ir darė stebuklus. Daug skaitlingesnis priešas negalėjo atlaikyti vyrų, kurie pilnojo žodžio prasmėi kariavo už savo tėvynę. Jiems net algos nebuvo mokamos, bet jie to nepaisė. Jiems rūpėjo tik apvalyti Lietuvą nuo priešininkų: bolševikų, lenkų ir bermontininkų. Jiems vaizdenosi laisva ir nepriklausoma tėvynė, kai po didžiausias atlyginimas. Jų svajonės išsipildė; jų pasiūkavimu Lietuva, nors dar be Vilniaus, tapo viso pasaulio

pripažinta nepriklausoma Respublika.

Svarbesnieji mūsų kariuomenės žygiai yra šie: 1919 vasario 7 ir 8 diena, ties Kėdainiais ir šėta pirmieji pasekmingi mušiai su rusais — bolševikais; čia krito del tėvynės pirmoji auka — kareivis Povilas Lukšys. Vasario 13 d. smarkus mušys su rusais ties Alytu, čia krito pirmas Lietuvos karininkas Juozapavičius. Balandžio 4 d. 1919 m. išrinkimas pirmojo Lietuvos prezidento, Antano Smetonos, žymiai sutvirtino kariuomenės apg. Rugsio 30 d. rusai — bolševikai, smarkiai sumušti Panevėžio apylinkėse, visai išsinešino iš Lietuvos ir Lietuviai atsidero prie Dauguvos upės. Rusų pavojų pašalinus atsirado pavojus iš lenkų pusės, kurie įsivirtinę Vilniuje, per slaptą P. O. W. organizaciją tykojo Kauną pulti. Tik Lietuvos kariuomenės vadovybei pasisekė proše-panams užbėgti už akių ir peoviakus kalėjiman užrakinti. Tuo tarpu latviai sunkiai kovojo su rusų caristų gaujomis, avanturisto Bermonkai kasė doubę ir Lietuvai, bet Lietuvos kariuomenė juos pačius į tą doubę palaidojo, sužadodama mirtiną smugį Bermonto gaujomis 20 d. lapkričio ties Radviliškių. Ši lietuvių

pergalė padėjo ir latviams laimėti kovą del savo krašto nepriklausomybės. Rugsio 26 d. 1920 metais, Lietuvos valdžia, pasiremndama savo kariuomene, įžengė į Vilnių. Bet spalio mėnesį 9 d. lenkai sulaužė Suvalkų Sutartį, "maištininko" Zeligovskio vedami, užgrobė Vilnių ir iki šiai dienai tebelaiko. Lietuvių kariuomenė, plačiame fronte išblaškyta, neišgalėjo skaitlingų lenkų legijonų atlaikyti ir kraują liedami atsitraukė Kauno ginti. Jeigu ne mūsų kariuomenės didvyriški žygiai prie Giedraičių spalio 20 d. ir ties Sirvintais lapkričio 19 d., tai Kauno o sykiu ir Lietuvos likimas būtų byvęs gal labai liudnas.

Kariuomenė, kaip matome, keletą kartų išgelbeto tėvynę iš mirtino pavojaus. Nepriklausoma Lietuva, be kariuomenės, neįmanoma. Tarpe daugelio Lietuvos kariuomenės organizatorių ir vadų žymiausia vietą užėmė pulk. Antanas Merkys, kaip krašto apsaugos ministeris ir generalas.

Amerikos lietuvių neužmirštamam nuopelnas yra, kad jie baskolino Lietuvai pusantramilijono dolerių pačiu kritiškiausiu kovų del nepriklausomybės momentu, kad jie rėmė (ir teberemia) Lietuvą gausingomis aukomis ir, kas yra ypač malonu pažymėti, kad pedidelis Amerikos lietuvių jaunuolių būrelis, petys į petį

su savo senosios tėvynės broliais kovojo už Lietuvos laisvę. Lietuvos piliėčių patriotų, pareiga yra gerbti ir mylėti savo kariuomenę. Kariuomenė vyriausioji užduotis yra ginti kraštą nuo išorinio priešo, nes kitai tautų nepriklausomybė būtų pavojuje ir ramybės krašto viduje nebūtų.

Lietuvos kariuomenė 25 d. šio mėnesio (vietoje 23 d.) šiais metais Kaune iškilmingai apvaikščioja savo dešimties metų sukaktuves. Bet kol Vilnius dar neatvaduošas — Lietuvos kariuomenės uždavinys dar neatliktas. Lietuvos visuo menė be Vilniaus nenurims, o amerikiečiai jai padės.

Povilas Zadeikis,
Liet. Kar. Ats. Pulk. lt.

Tėmykite į dovanas!

Kurie užsirams "Sandarą" metams prisijūsdami \$2.00, tas gaus gražių dovanų, bakšą laisvams rašyti popieriaus su konvertais. Turim dvejetą spalvų: šviesiai mėlyvų ir šviesiai rausvų. Pažymėkite kurios spalvos norite. Laiškai labai gražus, kaip tik kalėdinius pasveikinimus siuntinėti. Dovanas duosim iki Naujų Metų, 1929. "Sandara" ir Lietuvą \$3.00; Amerikoje \$2.00. Siųskite pinigus registruotame laiške arba money orderiu.

A. S. KULBIS,
1546 E. 33rd Street
Cleveland, Ohio.

Pirmas "SANDAROS" KONCERTAS Chicagoj

Kaip saulė, kad išblaško rytmečio rucus bei šmekšlas ir išbučiuoja savo karštais spinduliais visą gamtą, taip daina — muzika išblaško iš žmogaus širdies bei sielos viską, kas drumčią ir slopina jo gerą upą. Daug žadancią viltį ir nuolatos besipersančią jam laimę.



Čia motote tą žavingąjį dainių Orfejų su Eurydice. Išpėkite, kas užims jų vietą "SANDAROS" koncerte?

Nedėlioje, Gruodžio-Dec. 16, 1928
Lietuviu Auditorijoje
3133 South Halsted Street

Prasidės 4 valandą po pietų.

Ižanga \$1.00 ir \$1.50.

Delei Pribuvėju Mokyklų.

"Sandaros" num. 37 Redakcijos Straipsnyje yra kvietimas amerikiečių su aukomis įkurti mokyklas Lietuvoje...

Bent koks ukininkas labai rupinasi ir budi laike gimimo bent gyvulėlio, tiktai gimdyvės motinos — moters yra apleistos ir paliktos Dievo apveizdai.

Nuo amerikiečių tikimasi aukų įkurimui tokios mokyklos ar bent pašalpu???

Kitą lapą vertus, pinigų jau yra pačioje Lietuvoje bent pradžia, o tai aukos nereikalingai Priskelimo Bažnyčiai statyti Kaune.

Pribuvėju — Bobučių mokykla Lietuvoje ir paskui Pribuvėju pagalba gimdyvėms išgelbėtų daug — daug motinų ir kudiškių nuo mirties, nuo sunkių kentėjimų — ligų, kurių kiekviena gimdyvė išvengti turėdama reikalingą pagalbą reikale, nebijoju vaikų gimdymo kaip giltinės.

Augustas Bėbelis savo knygoje "Die Frau — Moteris" jau 40 metų tam atgal parašė, kad tik vienijoje Vokietijoje nuo tinių gimdyvių kas metai miršta daugiau, negu bile kokioje karėje užmušama kariėvių, o su motina miršta sykiu ir kudiškis dėl stokos žindymo.

Vienur — kitur kyla garšai dėl "Gimdymo Kontrolės" kuomi jau susirūpinusi net ir kunigija, ir kalba laikraščiuose apie priemonės užbėgimui tos baisios "Gimdymo Kontrolės". Labai gerai. Pirmasis žingsnis užbėgimui išsigimimo, tai pagalba ir apsauga gimdyvių ir kudiškių gyvasčių ir jų sveikatos.

Lai kiekviename valščiūje, arba parapijoje buna paskirta Pribuvėja su valstybine alga, lai teikia reikalingą pagalbą gimdyvėms, arba lai buva įkurta bent apskričiuose centruose Gimd. Priėmimo Namai, kur visos gimdyvės galėtų jau gyventi bent savaitę gimdyti ir iki pasveikimo po gimdymui.

Beje, kun. Karalius, kuris atkeliavo aukų rinkti "Ateitininkų Namams" Lietuvoje, tas aukas nukreiptų įkurimui Pribuvėju Mokyklos įkurimui, kuomi atliktų tikrai tautiška ir žmonišką darbą, ir išgelbėtų nevieną ir ateitininką nuo giltinės.

—P. Mikolainis.

ŠVEICARIJŲ PASIŽYMEJO LIETUVIS. Žemės ukio ministerija buvo pasiuntusi Šveicarijūn Biržų apskrities veter. gydytoją p. Motiejūną specialiu uždaviniu teoriškai ir praktiškai išstudijuoti karvių neapsvaisinimo priežastis pašalinti. Tas klausimas, žinoma, yra dar mažai iširtas, literatūros tuo reikalu irgi beveik nėra. Motiejūnas buvo toks laimingas, kad per trumpą palyginti laiką surado pas Šveicarijos ukininkus apsciai mokslui vertingos medžiagos, ją ištyrė ir teoretiškai nušvietė. Šitas jo darbas buvo vienbalsiai fakulteto pripažintas, kaip vertas daktaro laipsnio, o vienas veterinariškasis žurnalas jį tuo nupirko, kaip labai svarbų ir aktualų rašinį. Daktaro kvotimus išlaikė: summa cum laudem.

Boston, Mass.

BOSTONO ŽINIOS

Ašarų bombos futbolo geime.

Cambridge, Mass. — Čia buvo futbolo rungtynės tarp dviejų amatorių grupių, kurių žiūrėti susirinko 3000 publikos ir taip įkaito, kad visa publika ėmė muštis, pakilo tikros rungtynės, kuriose galop dalyvavo ir patys futbolistai, metę lošimą. Policija turėjo pašaukti pastiprinimo ir ašarinių bombų, ir tik ašaroms bepavyko išvaikyti karštus sportininkus; keli areštuoti.

Kaminai ir dumai.

Aną dieną buvo labai šalta. Žiuriu nuo kalnelio, visi So. Bostono kaminai ruksta šildosi žmonės. Tik vienas kaminas užgesęs. Žiuriu, nagi "Darbininko." Sutikęs vieną "Darbininko" darbininką klausiau, ar ne šalta? — Biskj, sako, šalta. Tai kodėl sakau pečiaus nekuriate? — Na, o ar pypkę gali kurti be tabako? klausia manęs "Darbininko" darbininkas. — Na ne, sakau, nerukau, nežinau, turbūt negalima. — Tai vot delko mūsų kaminai neruksta, kad anglų truksta, o jei ir pakuriam, tai kaminas toks didelis, kad kol viršų pasiekia, tai ir dumai digsta.

—Krasp.

Ponas Kupstis

Mūsų Kupstis rengias vežimą versti. Buvo nuvažiuavęs pas Paltanavičių spaustuvės pirkti, žada su buvusiu vienu kompanionu pradėti laikraštį leisti.

Ponas Michelonas.

Jau ir sugrįžo. Buvo Lietuvoj. Paklausiau, kaip viskas Lietuvoj? — Bažnyčių, sako, daug. — Kiekvienas tai pirma pamato, kas arčiau širdies, sakau.

Kurias nupirko žemės ukio rumai, jau gabenamos iš Anglijos laivu "Baltonija". Jos bus padėtos Veprių, Kvietiško ir Plungės žemės ukio mokyklose. (M. kor.).

"MARGUTIS"

MUZIKOS IR JUOKO MĖNESINIS ŽURNALAS. Dainos: Chorams, Solistams Gaidos dėl pijano Teatralams veikalai Pilnas geriausių juokų Kaina \$1.00 metams "MARGUTIS" 3210 S. Halsted St., Chicago, Ill.

F. A. Bukauskas

FIRST CLASS WATCHMAKER AND JEWELER Dealer in all kinds of Diamonds, Watches and Jewelry Select Your Christmas Gifts NOW 10831 S. Michigan Av.

Winton Montcrest \$40

Curved to fit wrist. Radium Dial. 15 Jewel Winton Movement. F. A. Bukauskas 10831 S. Michigan Av.

APTIEKA!

Noriu Supažindinti Lietuvius Su Zemiau Parodytomis Prekėms, Jų Vertę Patirsite Vartodami. Mes Garantuojame Jų Gerumą! JATUL'S TREJANKOS, pakelis. 50 c. (Lietuviškai: Trejos Devynėros) VALERIJONO LAŠAL, bonkelė 35c. EDAR 50 c. (Vaistas Gydo Galvos Skaudėjimą) Lietuviški Cigarai Lietuvių išdirvystė ir savastis STOUGHTON SMOKERS už bakšą 50 cigarų 50c. už bakšą 5 cigarai 50c. Importuotas iš Lietuvos Muilas 50 c. RADOZA Muilas dėžutė 1.00 LELJOS PIENO Muilas 1.00 Mums reikalingi agentai, atsiskaitę, turėsite gerą uždarbį! Reikalaukite Musų Prekių. Persiuntimą Apmokam. Adresuokite: P. A. JATUL, (JATULIS) Vaistininkas 813 Washington St. Stoughton, Mass.

Iš Gabijos darbuotės.

Gabija tai yra South Bostono lietuvių vienatinė draugija, kuri per penkiolika metų neat-sižvėlgdama į gyvenimo aplinkybes ir visokias sunkenybes dirba dėl idėjos ir muzikos dailės, glaudžia prie savęs kiekveina lietuvių, gerbia savo tautos didvyrius ir kelia South Bostono ir apylinkės lietuviuose dainos kultūrą. Tad, kas myli Lietuvą, savo Tėvynę, tas privalo mylėti ir Gabiją.

Gabijos programa šitai žiemai: pirma, surengti didelę vakariene pagerbti savo dailininkus ir Gabijos rėmėjus, kurie atsilanko ant Gabijos parengimų; antra, pastatyti operetę; trečia rengti žaislus ir šokių. Tam darbu išrinkta komisija sutvarkyti dalykus. Komisijon išrinkta: p-lė Klara Kasparaitė, dabartinė Gabijos finansų raštininkė, p-lė A. Kontrimaitė užrašų raštininkė, p-lė Bulskiūtė, p-lė Langiūtė, dar ka tik sugrįžus iš Lietuvos, ponia Palubeckienė, ponia Yurėnienė, taipgi ponios Sangailienė, Apšiegienė ir Norkunienė. — Jeigu rengėme Sandarai išleistuves, tai kodėl dabar negalim Gabijai pagelbėti, — tai pareiškė mūsų veikliosios tautietės. Tai, gerbiamejii, komisija sutvarkys ir paskelbos programą. Žiurėk "Sandaroje" bus viskas surašyta. Toliaus, gerbiamejii, nebus prohalį Gabijos istoriją surašyti. Visa knyga išeitu, tiek mes turėjome Gabijos koristų, solistų ir rėmėjų.

Nepamiršk ateiti į Gabijos parengimus! Kitam numery bus pranešta daugiau žinių apie Gabijos planus. —Raporteris.

BROLIŲ KRUGELIŲ

Seniausia MINKŠTŲ GERIMŲ IŠDIRBYSTĖ. Visoj Connecticute valstijoj. Pristatom visokius gerimus kur tik kas reikalauja, kaip tai: baliams, vestuvėms, krikštynoms ir tt. Reikale kreipkitės pas BROOKLYN BOTTLING CO. 47 Drayer ave. Waterbury, Conn Telephone 1418 (1.29)

\$1000 iki \$5000

GYVASTIES APDRAUDA BE MEDIKALĖS EGZAMINACIJOS. Sveikiems žmonėms nuo 17 iki 50 metų amžiaus Specialiai kontraktai — kreipkitės į mane sukontraktuoti kaip išgauti išmokėta "policy" į 13 metų, mokant paprastą mokes-tį. Jungia investenti su pilna apdrauda. Su medikale egzaminacija, galima apsidrausti iki \$300,000. KOMPANIJA SU MAZIAUSIOM ISLAIDOM AMERIKOJ Kompanijos turas — \$400,000,000 Esame pasiekmingai veikia per 57 metus. Rašykite ar prisiųskite šį kuponą K. J. PHILLIPS (Filipovich) Apdraudos Patarėjas 751 W. 31st St., Chicago Miesto ofisas 112 W. Adams St. Be jokių obligacijų iš mano pusės, malonėkite pranešti man apie smulkmenas ir kainas. Vardas Adresas Gimimo diena Kiek amžiaus

Aleksander Slowik VAISTINĖ Mes prirengiame vaistus at-sargiai su aukštu patyrimu 7441 W. WARE AVE. DETROIT, MICH.

Tel. So. Boston 0502 Paul J. Jakmauh, M.D. (Jakimavičius) 509 EAST BROADWAY SO. BOSTON, MASS.

Tel. S. B. 1654 W DR. R. CHERNIAK Dentistas Vias darbas garantuotas už prienamiausią kainą 392 BROADWAY Tarp E ir F st. S. Boston, Mass. Valandos nuo 9:30 ryto iki 9 vak.

TITUS P. GREVIS ARHITEKTAS IR INŽINIERIUS Būdavoju namus pagal užsakyma, padarau visokius plenus, inžineri-ju žemę, gaunu permitus dėl gara-žaių, darau viską pigiai, gerai ir gražiai. Bile reikalais užėikit pas mane, patarimai užlyka. 395 BROADWAY, SO. BOSTON. Tel So. Boston 2340

Valandos: 9 iki 12, 1 iki 5, 6 iki 8. Seredomis tik nuo 9 iki 12. Subatomis vakarais ir šventadieniais ofisas uždarytas. Speciališkai susitarimai daromi. Dr. M. Vincent Casper (KASPARAVICIUS) DENTISTAS Persikelia naujon vieton, kur pl-dis savo profesijos pareigas už-siimdamas abelna dentisterija, ininiant ir X-Ray 511 BROADWAY SO. BOSTON Tel. SOUTH Boston 0823 (Sale Dr. Jakmauh ofiso)

Tel. University 1768-J LIETUVIS PENTERIS JOHN R. GUDLEVSKI 12 Merrill st., Cambridge, Mass. Pentinu, popieruoju ir dekoruoju iš lauko ir vidaus.

-K. ŠIDLAUSKO APTIEKA Kurioje galima gauti visokių gyduolių ir įvairių šaknų. Reikale kreipkitės: 373 BROADWAY SO. BOSTON, MASS.

STRAND LUNCH Perėjo į naujas rankas ir dabar naujas savininkas teikia svei-čiausius ir geriausius valgius, kur kiekvienas bus patenkintas. Užėik ir persitinkink. STRAND RESTAURANT 304 BROADWAY SOUTH BOSTON MASS. Albert Helgerman, Sav.

Išegzaminuojam akis ir pritaikom akinius. H.S. Stone O.D. Akių Specialistas 399a BROADWAY SO. BOSTON, MASS.

Telefonas S. B. 0441 Lietuvys Advokatas VEDA VISOKIAS PROVAS kaip tai: civiliškas ir krimina-liškas; padaro visokius doku-mentus prie pirkimo ir pardavimo PRANAS J. KALINAUSKAS 384 Broadway So. Boston, Mass Gyven. vieta 1662 Columbia Rd. So. Boston, Mass. Tel. S B 1882

B. KONTRIM LIETUVIŠKAS CONSTABLE Real Estate, Insurance Broker ir Justice of the Peace 515 E. BROADWAY Tel. S. Boston 0605 Gyvenimas 120 Marine Rd. Tel. S. Boston 2483-W So. Boston, Mass..

A. P. DAVULIS REAL ESTATE & MORTGAGES 366 Broadway, Room 1 Tel. 2027 So. Boston, Mass.

Telefonas S. B. 28-05-R Lietuvis Optometristas Išegzaminuoju akis, priskiru akinius ir kreivas akis atitaisau tinkamu laiku. J. L. PASKARNIS, O. P. 447 BROADWAY SO. BOSTON, MASS.

Telephone S. B. 2445 DR. J. C. LANDŽIUS 373 BROADWAY Kampas E Street Viršui šidlausko aptiekos Val. 9-9.

Tel. So. Boston 1370 TWO JOES' AUTO REPAIR SHOP Taisom visokius karus ir parve-žam nuo kelio sugadusius. Turime ilgu metų patyrima ir kiekviena mūsų atlika darba kopilniausia gvarantuojame. TWO JOES' AUTO REPAIRING SHOP Joe Kapechunas ir Joe Barnie (Broadway Garage) 543 BROADWAY SO. BOSTON, MASS.

Namų telef. Univ. 1463-J A. O. Šalna (SHALNA) Lietuvis Advokatas Baiges du Universitetu, Cornell University su A. B. G., Washington Univer-sity su L. L. B. "Darbininko" Name (2-ros lubos) 366 W. BROADWAY So. Boston. Tel. S. B. 3520

Laisniuotas KARPENTERIS Turiu miesto leidimą (license) budavoti naujus namus ir re-montuoti senus. Taipgi pentinu iš oro ir vidaus. Kreipkitės se-kančiu antrašu: FRANK ZOKAS 16 Glenside Avenue Jamaica Plain, Mass. Tel. Jamaica 1891J

Ieškome žmonių SU \$5,000, KURIE INTERESUOJASI JUDAMŲ PAVEIKSLŲ BIZNIU. Judamieji paveikslai yra davę milijonus tiems, kurie įvesdino savo pinigus. Štai gera proga ir tau įvesdinti savo pinigus dabar. Kreipkitės pas: J. G. STRIGUNĄ Columbia Theatre Co. 62 PLEASANT ST. DORCHESTER, MASS. Tel. Columbia 4250

Specialis Nupiginimas Norėdami Pasitarnauti Lietuviams, Darome Specialį Nupiginimą Ant Visokių Rakandų. DIDŽIAUSIAIME PASIRINKIME TURIME: PARLOR, DINING IR BED RUMIŲ SETUS Įvairių lovų, kamodžių, stalų, kedžių, aisbaksių, pečių, kerčių, matrasų, kljonkių, karpetų ir tt. Užėikite ir persitinkinkite, o pirkdami daug pinigų sutauspysite. Mes priimame senus rakandus išmainydami ant naujų. Pristatome rakandus ir į Bostono apielinkės tolimesnius miestus. Kurie iš toliau atvažiavę pirkis tiems kelio išėsas apmokėsim. Lietuvių krautuvi lietuviams tinka miausiai patarnaus. Užprašom visus užėiti ir pasikalbėti. (34) LITHUANIAN FURNITURE CO. 326-328 Broadway, So. Boston, Mass. TEL. SO. BOSTON 4618-W Duodame ir ant išmokėjimo. Atdara vakarais iki 7:00 val.

EXTRA AUTO MOBILISTAMS Atidariau naują vietą taisyti automobilius. Esu seniausias iš lie-tuvių tame amate, So. Bostone ir turiu daug patyrimo ant visokių mašinu. Taipgi parduodu naujus Studebaker ir Erskine. BAY VIEW MOTOR SERVICE Peter Trečiokas, savininkas 1 Hamlin st. Kampas E. 8th St. South Boston, Mass. Tel. So. Boston 1058

Garadžiaus Telefonas So. Boston 0777 Stubos Telefonas So. Boston 1463J PARKWAY AUTO SERVICE SAVININKAS VIKTORAS VAITAITIS Parduodam naujus Studebaker'us ir Erskine'us. Taipgi taisome vi-sokios išdirbystės automobilius. Paarduodame Gulf ir Sinclair ga-zoliną. Parvežam nuo kelio sugadintus automobilius, teikdami geriausį patarnavimą už prienamiausią kainą. Visuomet kreipkitės pas mus o busit užganėnti. 415 OLD COLONY AVENUE SOUTH BOSTON, MASS.

P. J. AKUNEVICIUS LIETUVIS GRABORIUS SUTEIKIA GERIAUSI PASKUTINI PATARNAVIMĄ Už pilną pagrabą galima apsiėiti su \$30 ir augščiau už didelius, O už vaikus nuo \$20 ir augščiau. Patarnauja gražiai ir pigiai. OFISO IR GYVENIMO ANTRAŠAS: 820 E. 6-TH STREET SO. BOSTON, MASS. Tel. So. Boston 4486

Lietuviška Aptieka Jeigu norite teisingų vaistų ir užžemintom kainom, tai visada eikite ant 100 Salem St., kur raste visokių Amerikos vaistų ir Eu-ropiškų ir visokių lietuviškų šaknų. Mes laikome užtikrintas gyduo-les nuo visokių ligų, kaip tai: nuo galvos skaudėjimo, nuo užsė-nyio reumatizmo, nuo nusilpnėjimo strėnų, kraujo valymui, nuo už-degimo plaučių, nuo kosliu ir visokių kitų...u. Taipgi turime nuo visokių slaptųjų ligų ir žemiausius patarnaus suteikiamo, nuo patrukimo dėl vyrų ir moterų, atsimeklė, jeigu pirksite pas mus su-cėdysite pinigus ir sveikata, teikite v.ada pas mus, o mes: ms patarnausime kuogeriausiai. Pašaukiame geriausius daktarus per telefoną visai dykai. D. CABITT 100 SALEM STREET, BOSTON, MASS.

Real Estate A. J. Kupstis 332 WEST BROADWAY SO. BOSTON, MASS. Tel. South Boston 1662-1373 REAL ESTATE INSURANCE ANT PARDAVIMO (PRIEMAMIAUSIA PROGA KIEKVIENAM INSURANCE Inšurinu ir ant ĮSMOKESCIO (Tik Mass. valstijoj) Automobilius, formičius, namus stiklus, sveikata, gyvastį ir t. p. Jeigu turite pinigų, kuriuos ga-lėtumėte paskolinti gaudami gerą nuosimntį ant pirmų arba antrų morgičių, praneškite man. Užlaikau taipgi LAIVAKORČIŲ PARDAVIMO IR PINIGŲ SIUNTIMO SKYRUS Parduodu ANGLIS IR MALKAS ANGLIS SIUOMI TARPU ATPL GO, PIRKITE DABAR. Pristatom netoliau kaip 12 mailų nuo Bostone Turiu daugybę namų, farmų ir biznių ant pardavimo ir mainymų kurių čia negalima suminėti. VISOKIAIS REIKALAIS Galima kreipties ypatingai, laišku arba per telefoną OFISO VALANDOS Nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro.

Jau išėjo iš spaudos naujas mėnesinis žiurnalas "TARPININKAS" Pašvestas naudingiems patarnikams apie Real Estate, Apdraudą, Mortgageus ir kitus nejudiname turto reikalus. Pilnas įdomių ir įvairių pasiskaitymų. Reikalaukite tuojau, mano ofise. Iš toliau siųskite 5 centus, krasos ženklų, per-siuntimui.

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

Lithuanian Weekly
Published Weekly on Friday by the
Lithuanian National League of America
373 East Kensington Ave.
Chicago, Illinois

Editorial Office:

3331 So. Halsted Street
Telephone: Boulevard 0406

Business Manager Matas Bieksha

SUBSCRIPTION RATES:

\$2.00 per year in the United States
\$3.00 per year in Canada and all
foreign countries

Entry as second-class matter applied for at the Post Office at Chicago, Illinois, under the act of March 3, 1879 or August 21, 1912.

Sandara yra savaitinis laikraštis, leidžiamas kas penktadienis. Leidžia Amerikos Lietuvių Tautinė Sandara, 3331 So. Halsted Street, Chicago, Ill. Telefonas: Boulevard 0406

Užsakinymo kaina:
Suvienyose Valstijose metams \$2.00
Užsienij metams \$3.00

Redakcijos Straipsniai.

ALEKSANDRAS I. VYTAUTAS

Didis Lietuvos Kunigaikštis, valdęs Lietuvą nuo 1392 ligi 1430 m.

Vytauto istorija labai didi ir prietikinga. Jogaila nužudęs Vytauto tėvą Keistutį Krėvės pilyje 1381 m. kitais metais pats pasidarė visos Lietuvos kunigaikščiu. Vytautas, kurs ir buvo Jogailos pagautas ir turėjo būti nužudytas, laimingai pabėgo aciu pasiaukavimui mergaitės Mirgos, ir su pagalba kryžuočių patapo Zemaičių kunigaikščiu ir stengėsi atgauti tėvo sostą visos Lietuvos kunigaikštija. Bet išoriniai pavojai privertė 1385 metais susitaikinti su Jogaila. Jogaila tada galėjo 1387 m. vesti Lenkijos karaliai ir patapęs Lenkijos karalium, pasikyrė didžiūnui Lietuvos kunigaikščiu savo broli Skirgaila, kuris tačiau buvo žmonių nemylimas ir gyveno daugiau Lietuvos Rytuose; tad nors Skirgaila norėjo iš Vytauto net Zemaičiją atimti, bet Vytautas faktinai buvo skaitomas visos Lietuvos kunigaikščiu, kaip populiarius, mylimas ir Keistučio sunus. Vėl iškilo naminis karas, Vytautas turėjo didelį pasisekimą prieš Skirgailą, tada Jogaila, kurs turėjo gana bėdų su savo Lenkija, bijodamas sau blogesnių pasekmių, paskelbė Vytautą pilnu visos Lietuvos kunigaikščiu 1392 m.

Bet Jogailos broliai pasipriešino pripažinti Vytautą savo viršininku ir pradėjo prieš jį karą. Kazimieras ir Boleslavas Svidrigailos, Kaributas, Vladimiras, Karijotas — visi Lietuvos Rytų valdovai ir proga pasinaudoję kryžuočiai užpuolė Vytauto teritorijas. Vytautas suklebė savo Zemaičius ir Lietuvos pirmiausia pats ištraukė prieš Kaributą ir sumušęs jį paėmė Kalugos ir Naugardo sritis, arba visą Severijos kunigaikštiją; paskui dovanojęs Kaributui Vytautas pasikyrė jį Padalijos gubernatoriumi. Svidrigaila Vytauto sumuštas pabėgo pas kryžuočius ir čia suorganizavęs galingą armiją iš Austrijos, Silezijos, Teutonijos, Prancūzijos, Anglijos riterių su kryžuočiais užpuolė naikinti Lietuvą. Juos pasitikęs ties pat Vilniū Vytautas sumušė per galvą ir atėjęnui pabėgo palikdamis 30,000 užmuštų. Po to sumušęs Kievo valdovą Vladimierą Vytautas užėmė Kieva, Zitomierii ir Obrucą ir paskyręs Skirgailą Kievo gubernatoriumi jį pstatė prieš totorius, iš kurių atėmė Čerkaska ir Zvinėgardą. Karijota Padalijos valdovą Vytautas sumušė ties Braslavu, taip pat paėmęs stiprią Kremencovo tvirtovę prijungė prie Lietuvos Padalijos kunigaikštiją.

Po to Vytautui betvarkant

Smolensko kunigaikštiją atėjo pas jį nuverstasis totorių karnas Tochtamišius prašyti pagalbos prieš kitą totorių galiūną Namučą, užėmusį visą Aziją ir gresiantį visai Europai su naikinimui. Vytautas, matydamas tą pavojų sutiko ir pasiuntė dvi galingas armijas, vedamas Lingvėno ir Algardo. Lingvėnas lengvai paėmė Rezanių ir kraštus tarp upių Oka ir Dono; Algardas nužygiavęs iki pat Volgos upės susitiko su visa Timuro galybe ir sumušęs jį atėmė nepaprastus turtus ir sunaikino jo armijas. Tochtamišių Vytautas padarė Lietuvos draugu ir daug totorių apgyvendino Vilniaus, Minsko ir Gardino apylinkėse.

Sujungęs visą plačiausią Lietuvą ir atstątes taiką Vytautas dabar ruošėsi pabaigti su amžiniais Lietuvos priešais kryžuočių ir kardininkų ordenais, bet tuo tarpu gavo iš Jogailos paėmė Jadvigos laišką, kad Jogaila jai padovanojęs Lietuvą todėl jį reikalaujanti, kad Lietuva mokėtų jai pagalvint. Vytautas tuoj suaukęs į Vilnių Senatą, perskaitė Jadvigos laišką, kurį Lietuvos Senatas galingai suaukė — Ne, Lietuva Lenkijai niekuomet mokėsiu nemokės. Reikėjo skubiai pasisukti galimam užpuolimui iš Lenkijos pusės ir Vytautas vietoj dabar pulti kryžuočius padarė su jais sutartį 1388 m. ir laukė lenkų. Bet Jogaila, nujausdamas blogą ateiť atvyko 1401 į Vilnių ne karo o sutartimo ieškoti, ir Vytautas norėdamas greičiau kryžuočius sunaikinti padarė su Jogaila sutartį, ir vėl susitvirtinęs vėduj Vytautas ištraukė prieš kryžuočius, kuriuos ties Tannenbergu 1410 metais visiškai sumušė, sunaikindamas vieną didžiausių Lietuvos neprietelių, tik dėl Jogailos intrigų negalėjo visiškai jų išnaikinti.

Po to Vytautas ištraukė prieš Didįjį Naugardą, kurio kunigaikštis pripažino Lietuvos suverenitetą ir mokėjo Lietuvai mokesnius. — Dabar Vytautas turėjo sujungęs po Lietuvos vėliava 24 provincijas: Vilniaus, Vitebsko, Pskovo, Naugardo, Smolensko, Mogilevo, Černigovo Kievo, Kalugos, Poltavos, Voroniežiaus, Ekaterinoslavo, Slabodos, Ukrainos, Kersono, Volinijos, Padalijos, Minsko, Gardino, Baltstogės, Palėsijos, Augustavo, Polinijos ir Sudavijos. Tai buvo imperija nuo Baltųjų jurių ligi Juodųjų, nuo Maskvos ligi Karpaitų. Lietuva buvo vienintelė galingiausia valstybė Europoje, tuo labiau, kad Lietuva buvo ne tik užkariavimais, bet ir vilniaus tvarka pavyzdys. Vytautas, norėdamas Lietuvą padaryti kulturinga, kaip tais laikais buvo madoje, pats rūpinosi ir krikščionybę, ir atlik-

damas laiko nuo karų statė bažnyčias ir mokyklas. Dar ir dabar tebėra Vytauto pastatytos bažnyčios: viena Kaune prie pat Nemuno uosto, kita Zapyškyje, Veliuonoj, kita Viduklėje. Vytautas pats keliavo į savo Zemaičius ir užgesinęs paskutinę šventąją ugnį ant Šatrijos kalno, pastatė bažnyčias Luokėje, Betigaloje, Kražiuose, Raseiniuose, Viduklėj, Kalteniūose, Veliuonoj, Varniuose ir Sedoje. Pripažindamas tikėjimo laisvę Vytautas Naujapilėję suaukė garsų Sinodą tarp Rymo katalikų ir Ortodoksų bažnyčių. Konstancijos konferencijoje Vytautas buvo paskirtas viso kirkščioniškojo pasaulio globėju.

Dar vienas iš didžiausių Vytauto žygių Lietuvos imperijos vidaus tvarkai buvo jo paruoštas ir išleistas Lietuvos Statutas, kurio paskui ilgus šimtmečius vadovavosi Lietuva, Lenkija ir Rusija. — Bet vienas dalykas Vytautui rūpėjo, tai tie nelemti santykiai su lenkais. Jis numatė, kad palikęs Lietuvą jam mirus, lenkai gali įtraukti Lietuvą į dar didesnius santykius ir pakenkti pačios Lietuvos nepriklausomybei, tad jis norėjo tą Lietuvos didybę ir formaliai padaryti didžią, todėl jis norėjo, kad ir amžiaus gale apsisavinikuoti karaliaus vainiku; šventosios Romos imperijos imperatorius ir popiežius tam Vytauto planui labai pritarė ir pasiuntė karūną. Jau buvo ruošiamos didžios vainikavimo iškilmės Vytauto rezidencijoje Šluoke, bet ir čia Lenkai padarė negirdėtą vagystę pavogę karūną pakelyje, ir nors Vytautas būtų galėjęs kitą pasirušinti, bet jis taip susikrimito, kad susirgo ir mirė 1430 metais, lapkričio 21 d.

PASTABOS

SAVE THE UNION!

Kas ta per organizacija ir kas ją vedą?

Amerikos komunistų šeimynoj iškilo labai murzina istorija. Komunistų įsteigtoji "Save the Union Committee", už kurią jų organas Daily Worker taip karštai rėkė, paširodė įsteigta ir vedama šnipų — detektyvų organizacijos New Yorko. Zydų laikraštis "Vosworts" prigavo vieną svarbių laišką, rašytą ant "Save the Union Committee" blanko, kurį išėjo nufotografuotą.

Čia įdedame to Lenino vertimą lietuviškai: Mr. M. Sherwood, Kambarys 655, 1440 Broadway, New York City,

Mielas Pone:—

Paskutiniame mano pranešime jums iš Scott Haven, Pa., viskas virto taip, kaip jus buvote patarę. Aš turėjau nemažą vargą, kol suorganizavau juos kovos frontan. Bus didelis skaičius lokalų (vietų unių), kurie taip jau ir, atėjus tinkamai, valandai atsimest nuo Lewis'o ir Fagan'o.

Aš kalbėjau si Vaizey, jį suprantai musų "gėmį" ir planus, bet būtų geriau, kad jus atsiustumėtė dar tris žmones, kadangi dalykai artinasi prie sprendžiamos susiėmimo. Tegul tie žmonės apsirūpina Wheeling ir Bellaire, Ohio, apygardomis.

Kaip jus mane, kad instruktavote, aš buvau nuėjęs į Karysų Kompaniją ir ten gavau jūsų laišką. Kompanijos žmonės žadėjo pasiųsti jums pinigų šią savaitę. Dar vienas dalykas: einant jų planais, sutriškinti vietų unijas šiame distrikte imtų ilgesnį laiką, o Lewisui atsikratyti jie labai nori.

Kai dėl jūsų klausimo No. 4, tai pasakysiu — taip, tai galima padaryti. Tie žmonės yra suorganizuoti, ir generaliamitinge, kuris įvyks ateinantį mėnesį jie loš musų "gėmį". Jusų ištikimas,

No. 12.
P. S. — Prašau atsiųsti man pereinot savaitės išlaidas. To "Save the Union Committee" tikslas buvo sugriaut Amerikos darbininkų įvairių unių, kurią visi bolševikai tų šnipų neskiriami baisiai šmeižė. Kitame "Sandaros" numeryje įdėsime kitą sensaciją, kaip gyvena Čekoslavakijos bolševikai.

Sicilijos ugniakalnis Etna jau apšramino ir lava sustojo tekėjusi. Gyventojai jau laipioja ant sustyrusios lavos paviršiaus. Keli miesteliai užlieti akmeniu.

Italija dar tebeveda bylą dėl Nobile ekspedicijos nelaimės Šiaurės poliuje.

Sovietams labai patiko Coolidge kalba, pasakyta karo pailaubų dieną. Visi Maskvos laikraščiai deda ilgiausius straipsnius užvardytus "Amerikos prezidentas parodė Anglijai ir Prancūzijai didelį piktumą", "Augantis Anglo — Amerikos nesutikimas". "Amerikos imperializmas atvirai gąsdina Europą".

APŽVALGA

LIETUVA CHICAGOS TARP. TAUTINEJ KELIAVIMO PAROUOJ.

Pereitą savaitę Chicagoj įvyko įdomi tarptautinė keliaavimo paroda (International Travel Exposition), kurioje dalyvavo labai didelis skaičius tautų, pasirodydamos, kuo yra žymios jų šalys. Čia buvo daugumos Europos valstybių paviljonai, Azijos, net Japonijos, Pietų Amerikos ir Kanados.

Malonu buvo rasti ir Lietuvos skyrių ir tuo maloniau, kad šį kartą Lietuvos skyrius kad ir mažiukas, bet buvo tikro pasigrožėjimo vertas. Nauja ir puiku buvo išskaitinta sienose visa serija labai gerai padarytų fotografinių didelių paveikslių iš gražiausių ir įdomiausių Lietuvos vietų. Žavingas Kuršio Neringos maudyklių ir kopkalnių vaizdai, Birštono, Kauno, Klaipėdos, Lietuvos jūros arba kaip čia pat pavadinta "Riviera of the North" paveikslai taip puikus, kad sunku buvo kitų gamtos grožės vaizdų rasti. Čia pat buvo lietuviškų juostų, rankšluosčių, gintaro gaminių ir klumpių pavyzdžiai, bei dar šio to. Svečiams dalinami anglių kalba parašyti pamfletukai "Lithuania" su Lietuvos žemėlapiu ir svarbiausių vašarviečių ir retenybių aprašymu.

Viskas tai tikrai gražu ir naudinga. Lietuva gali ir turi kuo pasirodyti ir tikrai gali tapti patraukliama vašaros resortų šalis plačiam pasauliui, jei jis tik žinos daugiau apie Lietuvą. Tegul tik platus pasaulis sužino, ką rašo apie Lietuvos istoriškuosius ir žvingus pajurius prof. Bezenbergeris, Voigtas, Rėza ir pačių lietuvių rašytojai, tai trauks žmones į Gintaro Juros pakraščius, į "Šiaurės popiežiaus" Lietuvių senovės Krivių Krivaicijos vietą, į Šventaragio pusiasalį, į paskingąją dievaitės Laimos ir žvejų karžygės Neringos salą lygiai kaip traukia maldininkai į šventąją žemę arba arabai į Mekką.

Ne, mes patys toli dar nežinome savo tėvynės grožybių, tad ne tuojau dar galėsime apie ją papasakoti svetimtaučiams pilnoj platumoj. Tačiau jau pradžia gera, tik dar daugiau, dar plačiau. Lietuvai savęs reklama apsimoka daugiau negu kuriai kitai tautai. Kuriam pasauliniam universitete dabar neimama apie tą įdomią prosenovišką tautą, dar priešistoriškais laikais perėjusią visais civilizotųjų keilais, bene davusią pradžių indoeuropiečių tautoms ir apsigyvenusią Gintarų Jurių pakraščiais, vedusią prekybą su prosenovės romėnais, grekais, fenikiečiais ir egiptėnais...

Parodos surengimas, kaip teko patirti, išėjo iš konsulo p. Kalvaičio iniciatyvos. Ačiu jo pastangoms gauti iš Klaipėdos tie žavingi Klaipėdos krašto vaizdai ir čia pat Chicagoj reproduktuoti kaipkurie Kauno, Birštono ir kt. paveikslai. Šiaip iš oficialių Kauno įstaigų be platoniško pritarimo jokių eksponatų negauta.

Buvo ir muzikalė lietuviška programa, kurią išpildė ponis

viršiaus. Keli miesteliai užlieti akmeniu. Italija dar tebeveda bylą dėl Nobile ekspedicijos nelaimės Šiaurės poliuje. Sovietams labai patiko Coolidge kalba, pasakyta karo pailaubų dieną. Visi Maskvos laikraščiai deda ilgiausius straipsnius užvardytus "Amerikos prezidentas parodė Anglijai ir Prancūzijai didelį piktumą", "Augantis Anglo — Amerikos nesutikimas". "Amerikos imperializmas atvirai gąsdina Europą".

Salaveičiūkiute ir Birutės choro jaunujų vyrų kvartetas bei 4 vyrų ir 4 mergaičių oktetas; buvo ir tautiškų šokių demonstracija. Deja, tarptautiskai parodai visi tie dainininkai ir šokėjos buvo taip sakant dar "perjauni". Nors dėl tiek publikos, kiek jos matėsi salėj ir to užteko. Reikia pastebėti, kad muzikalė programą vedė ponia Čerienė.

Tiesa, lietuvių nedaug tesimatė parodoj ir programoj. Teko nugirsti ir rengėjus nusiskundžiant. Bet leiskite šioj vietoj pastabą abelnai lietuviškų parengimų rengėjams ir visai mūsų draugijai (society). Lietuviai turi paprotį laukti, kada pas jpos ateis pasiklausti. Sako, musų laikraščiai nieko arba mažai ką teparašo, todėl ir nežino žmonės; žiūrėkite, sa ko, kaip angliškieji daro.

Mes turime žinoti ir ant visada atsimiti, kad lietuviški tai nėra angliški ir niekuomet tokie nebus. Lietuviško laikraščio redakcijoj jei sėdi žmonės, pusantro, tai jis jau yra apraštas darbu tiek, kiek gali pakelti. Lietuvių laikraščiai negalėjo ir negalės laikyti pulkus reporterių, kurie sekiočių pėdomis, kas kur ką daro. Mes tik solidarai viens kitam padėdami galime daryti tai, kas iš moderniškos spaudos gali būti reikalaujami. Dažnai tenka išgirsti: tokia naujiena atsitiko pereitą savaitę, ar kas parašė apie tai? — Niekuomet nelaukite, kad kitas parašytų, tai ką pats žinai, o rašyk pats. Tik tada mūsų gyvenimas galės pilnai atsispindėti musų spaudoje ir musų parengimai bus pilni, nes žmonės daugiau rasdami spaudoje daugiau ir seks.

—Koresp.

RUMUNIJOS VALSTIECIAI KOPJA AUGĖJAU ARKLYDES.

Rasta, kad didtatorių ir kiemsargiai turėjo automobilius.

BUCHAREST, Rumunija. — Juliu Maniu kabinetas vos tik užėmęs vietas pradėjo patį nedėkingiausių darbą — išskirti diktatorių brolių, valdžiusių Rumunija apie 10 metų, pridarytas šūnybes. Surasta, kad Rumunija buvo viena iš labiausiai korupcingų valdymo sistemų Europoj. Naujasis vidaus reikalų ministeris užėmęs kabinėtą pamatė pro langą pravažiuojant 36 gražius brangiškus amerikoniškus automobilius ir paklausė kas tai ar auto paroda. — Ne, atsakė jo tarnautojai, tai yra ministerijos automobiliai: tie du didieji — mėlynas ir rusvas yra tamstai, kitu du katram tamstos sekretoriui, vienas departamentui, vienas vyriausiam kiemsargiui, vienas poniai ministerienei, kurios vyras buvo prieš keletą metų ministeriu. — "Gana, sušuko paraudęs valstiečių ministris; tuojau šią pat dieną kad būtų visi tie automobiliai parduoti".

Pamanykit tik, šiais bado metais, kada valstiečiai neturi iš ko nusipirkti drapanų nei u. kio padargų, be kurių negalime pakelti šalies, dabar tie baltkalnierių parazitai valdiškais brangišais automobiliais

važinėjo savo mergas į sostines naktinius klubus latvoratini, jų automobilius pirkto ir išlaikė valstybė", pyko pats Maniu.

Kitas diktatūros ministeris pasirodė mokėjęs algas 78 advokatams, o ištyrus pasirodė, kad tokių advokatų turėjo tik 8, o kitus pinigų ėmėsi sau. Tuojau paleisti iš tarnybos cenzorius, kuris tiek buvo stropus savo darbe kad kimšo į krepšius visus laiškus, kurie tik jam iš viršaus atrodė įtartini nei nežiūrėjusių vidų; kitas paleistas mainų departamento direktorius, kuris turėjęs didelį aliejaus skandalą; kitas diktatoriaus Bratiano žandarmerijos komandorius, pridaręs valstiečiams daug šūnybių.

Pavartytieji parazitai dabar šneka, kad Maniu su savo reformomis greit pasikarsis. "Mes žinome Rumuniją", jie sako. Tačiau Maniu mano, kad taip blogai nebus; valstiečiai labai rupeštingai seka savo valdžią ir patyčią išvisi ofisų pasilikusius diktatūros komisarus mokėsių kolekto-rius ir "spaudikus".

VIENO APSILEIDIMAS ŠIMTUS ŽMONIŲ PRAŽUDO.

VIENO APSILEIDIMAS ŠIMTUS ŽMONIŲ PRAŽUDO. Nuskendusio laivo Vestris byla atidengia baisių faktų.

Kaip jau žino skaitytojai pirmadienį lapkričio 12 d. Atlantike nuskendo laivas Vestris, kur žuvo 113 žmonių, daugiausia vaikų ir moterų. Tą skaudi katastrofa labai sudužino visuomenę ir oficialus ir U. S. vyriausybę paskyrė viešą tyrimą. Pašaukta daugelis iš tų 213 išgelbėtųjų liudininkais. Baisių faktų papasakojo. Laivas Vestris priklausė vienai firmai New Yorko Lampport and Holt. Laivas plaukė iš New Yorko visai blogame stovy. Vakarykščiai turėjęs susidurimą su kitu laivu ir jau vanduo sunkėsi pro durų plyšius. Nors kapitonas žinojo apie laivo blogą padėtį, bet nieko nedarė, ir išplaukė su 326 žmonėmis į Pietų Ameriką.

Plaplaukus kiek laiko laivas pradėjo krypti į vieną šoną. Greit publika pastebėjo, kad vanduo per laivo sienas pro prekinės duris fontanais liejasi į vidų. Pradėta rupintis, bet laivo oficieriai sakė nesiurpinti, viskas bus gerai.

Šeštadienio vakarą pakilo didelis vėjas ir laivas jau žymiai pakrypo. Per visą naktį vis labiau grimzdo ir krypo. Sekmadienio rytą jau atrodė blogai. Klausinėjant, kas bus paašikinta, kad pasiūsta radio ir pagalba ateis už valandos. Bet praėjo ir sekmadienis, pagalba nesimatė. Atėjo baisi naktis; jau vanduo užlejo visus anglies sandėlius ir prekių rumus, jureiviai kurį laiką vandenį sėmė, bet jau pompos buvo apsemtos, tad nieko nebeįdarydami metė ir nuėjo. Jau vanduo užlejo ir virtuve, niekas valgyti neberuošė, jau ir miegamosios kajutės paplūdo; laivas visai pasidavė ant šono; greit ir inžinų rumas prisipylė, mašinos pradėjo užgesti ir laivas audros niurkoms, ant šono atsiguļęs laukė paskutinės valandos vidury okeano...

Žmonės neberimdami nors oficierių draudžiamai pradėjo pulti grobti gelbėjimosi juostas. Panika didėjo, bet dar buvo ramiami, kad nesirūpininkite, pagalba ateina. Vos praėjus jau žmonės patys su jureivių pagalba pradėjo ruošti laivelius, bėgti ir tie buvo kiurai, neparuošti ir nenuimami. Iki pat po pietų visi jureiviai dirbo prie 2 valčių, negalėdami jų nuleisti. Po pietų kapitonas davė įsakymą moterims ir vaikams susirinkti ir sėsti į tuos du laivelius. Laiveliai bemažant prisipildė. Dabar reikėjo juos nuleisti į vandenį, bet nuleidus iki pusės laiveliai žė-

važinėjo savo mergas į sostines naktinius klubus latvoratini, jų automobilius pirkto ir išlaikė valstybė", pyko pats Maniu.

Kitas diktatūros ministeris pasirodė mokėjęs algas 78 advokatams, o ištyrus pasirodė, kad tokių advokatų turėjo tik 8, o kitus pinigų ėmėsi sau. Tuojau paleisti iš tarnybos cenzorius, kuris tiek buvo stropus savo darbe kad kimšo į krepšius visus laiškus, kurie tik jam iš viršaus atrodė įtartini nei nežiūrėjusių vidų; kitas paleistas mainų departamento direktorius, kuris turėjęs didelį aliejaus skandalą; kitas diktatoriaus Bratiano žandarmerijos komandorius, pridaręs valstiečiams daug šūnybių.

Pavartytieji parazitai dabar šneka, kad Maniu su savo reformomis greit pasikarsis. "Mes žinome Rumuniją", jie sako. Tačiau Maniu mano, kad taip blogai nebus; valstiečiai labai rupeštingai seka savo valdžią ir patyčią išvisi ofisų pasilikusius diktatūros komisarus mokėsių kolekto-rius ir "spaudikus".

Laikui nebeapsidavė, tad jureivai juos palikę nubėgo kitų eisti. Laivas jau gulėjo antono ir greit turėjo pasinerti. Ir tik vos nuleidus dar kelis laivelius laivas 2:30 minučių pirmaudienį po pietų pasinėrė karu su tomis dviem valtėmis su noterimis ir vaikais, nutraukiamas kartu su savim į bedugnes, nes laiveliai buvo pririšti ant šniuru... Daugybė vyrų mėtė savo žmonas ir kūdikius ustant. Kitas laivelis vos tik uleistas apvirto ir taip pat keios desimtis moterų ir kūdikių pražuvo.

Labai daug žmonių dar buvo ant laivo, kiti paspėjo nuakti ir paplaukti nuo skęstančio laivo verpeto, o kiti žuvo u laivu. Visos buvo kiauros ve šviesos, vanduo greit prisėmė, kiti apvirto, žmonių keli imtai pasiliko pluduruoti ant vandens, kada vilnys ligi 100 pėdų aukštumo kalnais ir mėgė į padanges. Užėjo naktis, okios pagalbos nesimatė. Tik 90 pusiaunakčio atsiskubino keli laivai ir pradėjo žvejoti. Kai kurius suradė po 4, 6, ir 3 valandų, o kiti paliko pluduruoti po 20 ir 22 valandas.

Baisių scenų pasakoją išlicusieji gyvi. Kurie laiveluose šliko, dar nieko, bet kurių laiveliai sudužo ir užsikabinė ant skeveldrų laikėsi, tie pergyveno neapsakomų šurpų. Vienas vyras Paul Dana ir Mrs. Clara Ball, išsigelbėję iš po apvirtusio laivelio išbuvo vandeny 22 val. gyvi ir tapo išgelbėti, bet nakties baisenybės juos pražilinti vertė; kelis kartus juos užgavo rykliai (sharkės) ir visą laiką mirties pavojui laukė, kada prarys. Keli vyrai besikamuodami gelbėdami savo šeimynas ir sukėlė ant lauzų patys čia pat numirė savo žmonių rankose; kiti buvo baisiai susižeidę ir vos tik įkelti į laivus sunkiai apsirgo.

Visiškai dar 213 žmonių išgelbėta. Lavonų surasta tik 22 ir tų dauguma baisiai rykliai apėsti, o 91 visai neberasta, sušalta... Tokių baisių dalykų pasakoją gelbėtojai, kad bekeliant į laivelį vieną lavoną didžiausius ryklis vis neapvertė laivelį, norėdamas prartyti lavoną...

Pats laivo kapitonas žuvo kartu su laivu; jureivių daugumą išsigelbėjo; žuvo dauguma keleivių. Nigeriai buvo labai žiaurus ir į savo valtis skęsi laivelius negelbėjo, tik vienas nigeriukas išgelbėjo 23 žmones.

Tardymas parodė, kad kapitonas dar šeštadienį siuntęs radio kompanijai, pranešdamas, kad blogai, kad bus reikalinga pagalba, o pirmadienį jau siuntęs dvi radio C Q ir SOS, bet kaip matyt, kompanija nedarė skubių žygių. Paaiškėjo, kad tas laivas jau 1923 ir 1924 metais turėjo panašių nelaimių, ir niekuomet nebuvo pasirengęs tokioms nelaimėms. — Kuo tardymas pasibaigs, pranešime.

Nubaudė "Rytą"

Kauno Karo komendantas nutarimu Nr. 1377 nubaudė "Ryto" atsakomąjį redaktorių Dr. L. Bistrą "už nepildymą įsakymo iš 1926 metų gruodžio 18 dienos 1 nr., p. 2, už melagingų visuomenę erzinančių žinių skleidimą". ("Nauji negirdėti patamsių riterių, žygdarbiai" Vilkaviškų) nubaudė administraciniu būdu pinigine bauda 300 litų, arba 1 mėn. kalėjimo.

Nutarimu Nr. 1378 "Rytas", kaip buvo jau rašyta, sustabdytas 1 mėnesiui.

"SUTEMOS". Vietoj "Ryto" išėjo "Sutemos", kurias, kaip pačios praneša, gaus "Ryto" skaitytojai kol "Rytas" bus uždarytas.

Skaitykit ir Platinkit S A N D A R A

KORESPONDENCIJOS

Lawrence, Mass.

LAIŠKAS REDAKCIJAI.

Gerbiamieji:—

"Sandaros" numeryje 39 tai Em Be aprašydama apie Jurgio Kibildžio mirtį daug ir neteisybės prirašo. Matomai nežino visos Sandaros dalykų ir kas daugiau, kad pats Em Be nepriklauso nei prie 12 kuopos, nes jei jis priklausytų, tai nebūtų daiktų nerašytų. Aš prie Sandaros kuopos priklausau nuo 1922 metų rugpjūčio 5-tos dienos ir nuo to laiko Kostas Kibildis nepriklauso 12 kuopai, taipgi nusizudęs Jurgis Kosto sunus niekad nedalyvavo Sandaros koncertuose. Tai grynai netiesa. Tais laikais Sandara neturėjo nei vieno savo koncerto, nes kuopoje nėra spēkų, kad koncertą surengtų; jei kada rengė Bostono artistai išpildė kas reikėjo ar tai koncertą ar tai teatrą lošiant ir jeigu jau sakyti, kad pirm 3, 4 ar 5 metų Sandara veikė daugiau tai tais laikais ji vieną pikniką per vasarą surengė, tai ir viskas. Bet anais metais ir praeitą vasarą vietos sandariečiams pasidaravus įvyko 3 koncertai ir keturi piknikai; taipgi turėjo ir privatišką išvažiavimą pas Baumilą anais metais, tai yra praeitą žiemą surengė prakalbos, taipgi vakariene, tai kogi ponas Em Be nori daugiau. O dar reikia pasakyti ar nors kartą Sandaros kuopa apsilėjo jai butų kur prasidėjus, ar tai apvaikščiojimuose Lietuvos švenčių, arba su auka. Mes ir dabar parėmėm Sandaros Centrą, tai gi mes dirbame kiek išgalime, o jai ponas Em Be nežiuri, tai matomai visados užsimerkęs esi. Taigi norėčiau, kad tamsta ateitum ir prisirašytum prie mūsų kuopos, tada žinosi viską ir niekų nerašinėsi. Toliau Tamsta numatai, kas būtų galima daugiau veikti, tai kodėlgi nepatari atėjęs susirinkime. Apie kambarijus buvo seniaus svarstyta, bet reikia užmiršti, kad kambariai yra brangūs ir mes vertės iš jų neturėsim, o juk kambariuose reikia ir rakandų, ir prie rakandų reikia, kad kas juos prižiūrėtų, na o sandariečiai visi dirbtuvėse dirba, tai žmogus nuvargęs negi bėgs ten, kad užkurti pečių ar ką kitą padaryti. Koncertai, reikia pasakyti, kad Lawrence iš mados išėjo ir jų žmonės mažai lanko, o pažūrėkie kiek į prakalbas ateina. Man neseniai teko būti tai bolševikų prakalbose. Mat visokių partijų žmonių ir tai tušti kreslai buvo, o teatrų juk Lawrence ir taip buvo galybės, tai argi Sandaros kuopai ly į skylę ir rengs koncertus ar ką kitą tik dėl to, kad ponas Em Be nori.

Ant galo štai ką pasakysiu p. Em Be, Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros 12 kuopos susirinkimas įvyks 2 d. gruodžio 1928 metais, po numeriu 38 Checnut St., pradžia 3 val. po pietų. Tarpe kitų draugų sandariečių ir kurie pritaria Sandarai arba norėtų prisirašyti prie mūsų kuopos ir veikti kartu su mumis, kviečiu ir p. Em Be. atėitį ir duoti gerų užmanymų mūsų kuopai ir visai organizacijai. Kviečia visus į susirinkimą 12 kuopos pirminkas VINCAS ČERNAUSKAS, Sta. 12 Box 393, Lawrence, Mass.

Teatras ir Koncertas. Lapkričio 4 d. L. U. Kliubo svetainėje atsibuvo P. M. Choro koncertas ir teatras (po vadovystę T. P. vargoninko p. J. J. Tamulionio). Pirmiausiai buvo perstatytas juokingas veikalėlis "Advokato patarimai". Perstatyme dalyvavo gijos ypatos: Advokato rolė — A Cilcius, Alenos, jo žmonos, — p. lė A. Markevičiūtė, Kalvaičio — K. Stravinskas, Ma-

rės, jo žmonos — p. lė J. Orbačiūtė, Draugelio — P. Bagdonas. Visi lošėjai atliko savo užduotis pagirtinai gerai.

Po veikalo prasidėjo koncertas, pirmiausiai sudainavo skaitlingas P. M. Ch. "Drausiai eikim broliai", "Oi laksto vanagėlis" ir "Verda boba kukuilius" po to sekė solo duetai ir t. t. padainavo solo visų mylima solistė p. lė T. Kieluotė, "Godeles" ir "Audra girioj" p. lė A. Svetavičiūtė solo "Gegutėle", "Išauš vasarėlė", vietokios šalies", "Vyrai į eilę sustokim", duetas p. lė A. Markevičiūtė su M. Volkavickiute "Pas motinėle", "Miels tėveli", vienu merginų choras: "Ha, kaip gražu", "Dainuok sesute". Labai gražiai pagrajino smuiko solo jaunas berniukas A. Raišis išpildydamas gana sunkius net tris muzikos kurinius, kurių buvo priverstas publikos pakartoti. Piano akompanavo p. lė A. Markevičiūtė, sulošė dialogą "Barbutė" A. Cilcius ir J. J. Tamulionis, kurie daugiausiai juoko pridarė. Pasirodė visas P. M. Choras sudainavo labai sutartinai kelias daineles, "Tekėjo saulelė", "Už aukšto kalnelio", "Aš turėjau vištą" ir ant užbaigos užtraukė "Ei! pasauli mes be Vilniaus nenurimsim."

Dar iš pradžios programo buvo pranešta kad patsai Choro vedėjas varg. J. J. Tamulionis šiame koncerte nedainuos, nes ant nelaimės sakėsi turįs didelį šaltį; labai gaila, kad taip atsitiko, nes p. Tamulionis visados atsižymi savo gražiomis dainelėmis ir maloniu tenoro balsu. Žmonių atsilankė neperdaugiausiai, priežastis gal lytus, (nes tą vakarą smarkiai lijo).

Beje 21 d. spalio taip pat buvo surengta gražus vakarėlis, tai vaikų ir "Birutės" Choro teatras ir koncertas, po bažnytine svetaine irgi po vadovystę varg. J. J. Tamulionio. Žmonių buvo daug.

— Dalyvis.

SUSIRINKIMAS.

A. L. T. Sandaros 12 kuopos mėnesinis susirinkimas bus nedėlioje Gruodžio — December 2-ą dieną, 1928 metais, 3.00 valandą po pietų, pas p. Vincą Černiauską, po numeriu 38 Checnut Street. Taigi visi nariai malonėkite prisibuti į šį susirinkimą paskirtu laiku. Taipgi kurie dar nėsate sandariečiais ir mylėtumėte priklausyti ir darbuotis kartu apšvietos, kultūros bei tautos labui, tai meldžiame atsilankyti ir prisirašyti prie šios kuopos.

Vincas Černiauskas, pirm.

NEW HAVEN, CONN.

Burelis draugų atsilankę pas pp. A. Pilvelius apžiūrėti jų naujai nupirktus namus, pietus bevalgant, M. J. Vokietaitis su manė, kad reikalinga šis mūsų suėjimas atsižymėti kuomi nors, geriausių daiktų, sakė: "bene bus padaryti nors mažą auką Vilniaus našlaičiams" Svečiai ir savininkai pp. Pilveliai tam pritarė, ir paaukavo delerį Ant. Pilvelis Ag. Pilvelienė, J. Kazokas, O. Kazokienė, A. Kazlauskas, pp. Vokietaičiai, iAlksniniai po dolerį, J. Gutauskas 25c., viso \$7.25, kuriuos meldžiam gerb. "Sand." Administracijos priduot p. Emilei Vileišienei, kuri dabartiniu laiku ir renka aukas tam tikslui.

— Vincas Alksninis.

Čekis Emilijos Vileišienės vardu sumoje \$7.25 yra "Sandaros" Administracijos gautas ir bus greitu laiku jai perduotas gavus jos dabartinį adresą, arba jai atsilankius į Chicago.

"Sandaros" Adm.

Skaitykit ir Platinkit SANDARA

RACINE, WIS.

Pavyko.

S. L. A. 10-to apskrčio buvo suruoštas muzikalis programos ir šokių vakaras, lapkričio 11 d. 3 val. po pietų Turner's Hall, 177 kp. iš Milwaukee susitelo gerai "Katriutės Gintarai", 133 kp. jaunuoliai sudainavo po vadovystę p. S. Beržienės septynias dainas, 212 kp. Šie solistai dainavo solus: p. Bagdonas, poni Jankus, p. lė Adolfiną Radavičiūtę. Programas atlikta taip, kaip buvo prisiruošta ir publika juomi liko patenkinta. Viskas pasekmingai tvarkingai baigta, liks ir pelno. Kilnus, girtinas ir pavirždingas S. L. A. 10-to apskrčio veikimas, kuris tokiu viešu veikimu neskirsto lietuvių musų ar jusų, arba tu katalikius aš bolševikas, ans tautietis ar vėl socialistas. Čion visi telpam, kaipio vienos tautos ant pasaulio Lietuvos lietuvių. Kuopos veikia atskirai ir mažiausiai tris sykius į metus visos suvažiuoja pasilinksintis, Gyvuok 10-ta apskritį ir veik tokioj krypty kaip iki šioliai ilgiausius metus.

Lapkričio 10 d. vakare Turners Hall Lietuvos Brolių ir Seserų Draugystė buvo suruoštas Maskarado balių. Publikos susėjo gana daug, tvarka gera. Draugystei liks nemažai pelno.

A. L. T. Sandaros 35 kp. sumanymas sudaryti Jaunuolių Klubą ir Chorą randa tvirtą patarimą. Jei taip ilgai nereikės laukti ir vėl turėsime Klubą ir avo Chorą išgirsime dainuojant.

—M. Kasparaitis.

PAKLAUSIMAS.

Prašau pranešti, kokiame State yra daugiausia grybų ypač baravikų? Malonėkite paskelbti "Sandaroje".

Atsakymas: Gaila, grybavimas nėjina į redaktorius ar administratoriaus darbą, užduotį ir atsakyti bus sunku. Ne senai p. Katkevičienė parsivežė puikių grybų iš Wisconsin, abejojame, ar šiemet beapsimoka ten važiuoti grybauti.

DRAUGIJŲ LIKIMAS.

Naugatuok ir Union City, Conn.

Šį sykį aš bandysiu nors trumpais brožais apibėgti lietuvių gyvenimą ir pašalpiųjų draugijų likimą. Kalbėdamas toje linkmėje, turiu prisiminti kiek tolimesnę praeitį.

Atvykęs iš Lietuvos 1910 metais, apsigyvenau šioje kolonijoje ir iki šių dienų be pertraukos gyvenu. Tame laikotarpyj prisėjo pergyventi visokių laikų ir praeities patyrimai, šiandiena verčia padaryti šią peržvalgą.

Kaip kiekvienas, taip ir man pradžią gyvenimo Amerikoje buvo sunki, nemokant kalbos darbo ir nežinant. Ypač kuomet dar jaunuose metuose reikėjo dirbti sunkus ir pavojingas darbas. Ne kartą galvočiau apie gresiantį pavojų ištikus ligai bei kokiam nelaimėjam darbui. Be po kiek laiko būvau prikaltintas prisirašyti prie pašalpiųjų draugijų, ką aš ir padariau.

Draugijų Stovis.

Nuo 1911 metų prisirašiau prie šv. Pranč. Draugijos Na, manau sau, dabar bus gana, turėsiu pašalpą ligoje, o jai kaip tai ir miręs. Bet apžiūrėjęs pats pamačiau, kad čia draugijų daug daugiau, nes tuo laiku vis daugiau atvažiuodavo žmonių. Tai ir draugijos dygo kaip grybai; dauguma ir šiandien tebegyvuoja: Sunų ir Dukterų Draugija, šv. Jurgio Pašalpinė, turi savo svetainę su plotu žemės aplink ir vasarinę svetainę del piknikų rengimo ir 131 narij; turtas šiandien paėmus jau bus \$30,000.

Kita šv. Petro Pašalpinė Draugija, šiandien nebekazina kaip gyvuoja, narių turi 72, kapitalo apie \$2,400 vertės. Trečia tai šv. Prančiškaus Pašalpinė Draugija narių taip pat turi 72, o kapitalo apie \$3,000, viskas einasi neblogiausia.

Kas yra šiandien tų draugijų manoma veikti? Paimkim 18 metų atgalios, kada nauji ir nauji atvažiuodavo, tada ir narių ir veikimo buvo labai gyvo ir kapitalu augo ir parengimų byvo galybės. Bet užėjo

karas, daug narių pateko kariuomenėn; po karo užsidarė atvažiavimas iš Lietuvos. Su grįžo iš karo daug sužeistų, kaikuire gavo pašalpas, kaikuire negavę išstojo, draugijos turėdamos daug išmokėti ir naujų narių nebepraugant emė silpnėti; kiti nariai vėl išsivaziavo. Dabar yra tokių narių, kurie buvo virš 20 metų ir neturi vilties sulaukti pašalpos. Kas tad daryti? Belieka visoms tokioms draugijoms susijungti į vieną arba glautis prie didesnės. Na tada visos 3 draugijos išrinko po 3 narius, kurie surastų susijungimo būdą. Išdirbta planas, kad visos 3 pasivadintų šv. Jurgio Pašalpinė Draugija ir mokestis bus visiems vienodas ar prigulės prie vienos iš tų ar prie visų: į mėnesį \$1.00. Tada sirgdamas gaus pašalpos \$14.00 savaitėi, o mirus bus duodama \$200.00 ir nuo kiekvieno nario po \$1.00.

Suaukta visų draugijų susirinkimas lapkričio 2 d. Sutinke veik visi susijungti. Tutarpu vienas kitas nesuprasdamas pradeda prieštintis. Tačiau išaiškinus dalyką palikta draugijoms apsarstyti savo susirinkimuose susijungimo tą klausimą. Bet taip ir tebėra. Tie nariai, kurie gali ką dary-

ti, turi užimti vietas visose draugijose, tad tiems darbo iki kakla, ir tai nebeatlieka iš kovo valdyboms narių gauti. Mano pasululymas, reikia nieko nelaukiant jungtis į vieną draugiją, tad ir tiems, kurie dirba pataps lengviau tas naštas nešti ir visiems praktiškiau ir naudingiau bus. Meskime tas svajones, nieko čia geresnio neišgalvosime. Paduokime brolišką ranką ir žinokime, kad tik vienybėje mūsų galybė. —Ex kareivis.

Nauga, Neseniai Atidaryta Groserne ir Bučerne Mėsa visados šviežia Valgiai kuogeriausiai Taip pat visoki gėrimai, cigarai, cigaretai. Vaisiai, daržovės, visko pas mane rasite ko tiktai jums reikia.

T. VALKIS, Kampus Bliss and Pine Street, E. HARTFORD, CONN. Telephone Lawel 1983

HOME RESTAURANT (VALGYKLA) Jono Makarevičiaus 419 CAMPBELL AVE. WEST HAVEN, CONN. Tel. West 2765

Vasaros metu kuomet lietuvių tankiai lanko pajurkio maudynes 'Savin Rok' kviečiu tautiečius į mane valgyklą skaniai pavalgyt

Sharin FLORIST 10 Portland St. Worcester, Mass. OPPOSITE BANCROFT HOTEL TELEPHONE PARK 3104

LIETUVIŠKA UZEIGA Padidinta ir naujai ištaisyta pirmos klesos lietuviška užeiga-valgykla.

CHARLE'S LUNCH 94 Millbury St. Worcester, Mass.

FRANK ZALAPUG 56 1/2 ORANGE ST. WORCESTER, MASS

Atlieku visokį link namų pataisymo medžio darbą. Taipgi pentinu popieruoju. Darbą atlieku gerai.

JOS. ZUROMSKIS ELECTRICIAN WIRING and REPAIRING Motors—Fixtures—Water Pumps Tel. Park 5452 Tel. Cedar 7336

Joseph J. Dirsas LIETUVIS GRABORIUS Teikiu patarnavimą laidotuvių ir išrendavojų automobilius vestuvėm ir kitokiems pasivažinėjimam. Gyvenimo vieta 194 Millbury St., Tel. Cedar 4953 3rd Floor Office Funeral Home, 212 Millbury St., Worcester, Tel. Park 2766

PRAN. J. BUBLYS BOBBLIS LIETUVIS ADVOKATAS 638 SLATER BLDG Tel. Park 2939 Namai 51 Harlem Street (Kampus Sterling St. Tel. Cedar 1768-M WORCESTER

NADAS RASTENIS ADVOKATAS 700 West Lombard Street BALTIMORE, MD. Telefonai: Buto: Gilmor 0361 Ofiso: Calveit 5896

Skaitykit ir Platinkit SANDARA

J. H. JABLONSKIS PARDUODU ANGLIS IR COOPER KOKSUS Geriausios rūšies Galima po mažai mokant vasaros metu įgyti anglis visai žiemai. Lietuvių pažysta mane, o aš Lietuvius. Reikale kreipkitės 39 Spring St. West Haven, Conn. Arba telefonuok West 1662

KUOMET NORĖSITE RAKANDU Atminkite, kad mūsų krautuvė yra biznyje jau 40 metų. Už cash arba išmokėjimais. R. NORTHBRIDGE FURNITURE CO. Worcester, Mass 166 Southbridge St.

Ofiso Tel. Park 3491 ADVOKATAI BARKUS IR ABODEELY 725 SLATER BUILDING Worcester, Mass. IGNAS J. BARKUS 101 Sterling St. Maple 4964. MICHAEL N. ABODEELY 71 Suffolk St. Cedar 6771

LIETUVIŠKA DUONKEPYKLA Mes kepame 6 rūšių donų keikus ir pajus. Nepamirškite ir klauskit mūsų duonos A. Duda ir V. Staliauskas 75 WARD ST. Worcester, Mass.

GEORGE WIEGERT CO. Užlaikome visokias mėsas, dešras ir virtas aines. Viskas dideliame pasirinkime. 275 GREENWOOD ST. Worcester, Mass.

Lietuviškų Čeverykų Krautuvė 90 MILLBURY ST. Worcester, Mass. Vinco Čėsnos krautuvėje visuomet galite gauti gerus čeverykus del visos savo šeimos. Prieinamos kaino ir užtikrintas patarnavimas.

SAUGOK GALVĄ IR VĖDURIUS Žmonės, kuriem skauda galvas arba kurių skilvis gerai nedirba, bus greit palengvinti, jeilvartos Pepsenic Seltzer, kuris širdies visai neliečia. Galima gauti aptiekose arba siųskite 5c. stampomis del sampalo PEPSENIC SELTZER CO. Worcester, Mass.

National Ice Cream Co. Darydami kokius parengimus reikalaukite mūsų Ice Creamo ir toniko. Visiems suteiksiu tinkamą patarnavimą. P. A. DĖDYNAS 96 MILLBURY ST. WORCESTER, MASS. Telefonas: Park 7984

PIANAI, RADIO, GRAMOFONAI Lietuviški Victor, Columbia ir Okeh rekordai Pianams rolai lietuviški, rusiški ir lenkiški. Pirkdamas visus savo muzikalius instrumentus čia, sutaupins pinigus. 18-29 Konczanin Music Shop 136 Millbury st. Worcester

W. N. ESTABROOK Žinomas Worcesterysty gėlių laidoytojas. Laidotuvių valnikai, bukietai, priemonės stuvų kainomis 50-29 372 MAIN ST. WORCESTER, MASS.

A. J. KATKAUSKAS Didžiausia Drapanų Krautuvė ant Millbury St. Vyr.ški ir moteriški drabužiai dideliame pasirinkime. 372-376 MILLBURY ST. Worcester, Mass.

RUKYKITE C. C. A. CIGARUS

LIETUVIŠKA SKUTYKLA 382 Millbury st. Worcester, Mass. Kerpam gražiai plaukus vyrams ir moterims už 35c. vaikams 25c. išskiriant subatas. Skutnam barzdas už 15c.

VINCAS DEGUTIS Generalis Kontraktorius Budavoja naujus ir taiso senus namus. Patarnavimas visuomet geras. 15 ENGLEWOOD AVE Worcester, Mass.

M. CIVINSKAS Lietuvis Graborius 340 HARDING ST. WORCESTER, MASS. Tel. Park 4156 Patarnauju laidotuvių ir išrendavojų automobilius įvairiems reikalams

Peter Brothers COAL, WOOD & LUMBER Geras Patarnavimas 161 WASHINGTON STREET WORCESTER, MASS.

Tel. Tel. Park 2470 BEN. MENDELSON Advokatas ir registruotas notaras Lietuvos atstovybėj. Atlieku visus legaliskus darbus kaip Amerikoje taip ir Europoj. 390 Main St. Room 931-932 Worcester, Mass.

Tel. Park 2240-4274-4387

LIETUVIŠKA UZEIGA Padidinta ir naujai ištaisyta pirmos klesos lietuviška užeiga-valgykla.

LIETUVIŠKA UZEIGA Padidinta ir naujai ištaisyta pirmos klesos lietuviška užeiga-valgykla.

Teatras ir Muzika

Gimė, augo ir gyveno tautai ir žmonijai naudinga gyvenimą vieną mergaitę Chicagoje. Pilna tautinės meilės, kilnių troškimų ir pasiryžimo gražų darbą dirbti jai buvo. Davė dievuliai jai ir nemenką dovanėlę — balsą. O bu-dama lietuvaitė — mergaitė tos tautos, kuri dainoje gimė, augo ir pergyveno visokias laimės ir nelaimės. — mego dainuoti ir dainoje rasti puošniausias savo sielai valandėles. Mes, lietuviai, mėgstame ir mylime dainą. Ir ne be reikalo, nes joje surandame gy-

viausius savo protėvių visos tautos gyvenimo vaizdus. Mėgstame ir mylime mes ir tuos-as, kurie-ios dainuoja mums. Taigi, mes tikrai mėgstame ir mylime tą chigaiškę lietuvaitę kuri jau senai mums dainuoja ir žada daugiau dainuoti. Dabar, "SANDAROS" KON-CERTE ir šita lietuvaitė dainuos. O ji yra Zosė Krasauskienė. — Pasžiūrėkite į jos atvaizdą, jei dar kuris-ri nepažįstate jos.

—Algirdas



Ponia Zosė Krasauskienė

Juozo Babravičiaus Koncertas.

Nedėlioje, sausio 6 dieną, 1929 metais, dainininkas Juozas Babravičius, 8th Street Theatre duos puikių koncertų. Kas yra Juozas Babravičius mums visiems yra gerai žinomas ir apie tai kalbėti, rodos, nėra reikalo. Čia tiek galima pasakyti, kad šis joje koncertas bus vienas iš gražiausių, kokius jis yra kada nors davęs. Jis šį kartą dainuos arijas, kurių netik kad lietuviai nėra girdę, bet nei joks kitas dainininkas dar nėra dainavęs. Tokiu būdu šis koncertas vienas iš žymesnių.

—Rep.

Vitak - Elsnik

Tarp lietuviškų kompozicijų šiais metais išleidžiamų, žymiausias yra išleidžiamos gerai žinomos lietuviškos leidėjų firmos Chicagoje, Vitak - Elsnik Co.

Jų naujai išleistam lietuviškų šokių vienam pianui albume randasi daug gražių ir populiariškų dalykelių, kuriuos rekomenduoja muzikos žinovai, kurie taipgi rekomenduoja šią muzikos leidėjų firmą.

KAS - KUR - KADA

"Sandaros" koncertas, įvyks Gruodžio 16 dieną 1928 metais, Chicago Lietuvių Auditorijoje, 4-tą valandą dieną.

Sausio 6 dieną, 1929 metais, Juozo Babravičiaus koncertas, Eighth Street Theatre.

Vasario 16 dieną, 1929 metais, Apmokymai Lietuvos Nepriklausomybės 11 metų sukaktuvių, Lietuvių Auditorijoje, Chicagoje.

Vaiškaus Teatro Maršrutas.

Nedėlioje Lapkričio-November 25 d., St. Charles, Ill. Ketverge, Lapkričio-November 29 d., (Thanksgiving Day) 18-tos gatvės apylinkė, Naujoji Apveizdos Dievo parapija, svetainėje.

Nedėlioje, Gruodžio-December 2 d., Ciceroj, Sv. Antano parapijos svetainėje.

Nedėlioje, Gruodžio-December 9 d., Town of Lake, School Hall svetainėje.

Penktadienį, Gruodžio-December 14 d., Indiana Harbar, Ind. Sv. Pranciškaus parapijos svetainėje.

Nedėlioje, Gruodžio-December 16 d., Roselande, Visų šventų parapijos svetainėje.

"Sandaros" koncertas Ir...

Gimstame, augame ir gyvename gyvenimą vieni tik sau naudingą, o kiti — savo tautai ir visai žmonijai.

Maža naudos tautai, maža naudos ir visai žmonijai iš tų, kurie tik savisauga ir savinauda tesirupina.

Bet džiaugiasi tauta, džiaugiasi ir visa žmonija ir spaudžia prie savo krutinės tuos, kurie dėl jos dirba.

DETROIT, MICH.

ADV. J. P. UVICK

Dabar Naujame Ofise
2833 Barlum Tower

Kampus Bates & Cadillac Square Valandos nuo 8:30 iki 5 po pietų Poned. ir Pėn. iki 7:30 val. vak.



P. Lė Verna Bigeliute.

Mes prirate daugiausiai kalbėti apie artistus — dainininkus, bet gal but per mažai te kreipiame dėmesį į jų asistentus — akomponitorius, kurie taip pat yra svarbus pamintėti, nes geras asistentas, taip pat nėra paimta nuo gatvės, bet turi būti talentingas ir gerai patyręs toje srityje. Taigi p. lė Verna Bigeliute, kuri asistuos poniai Krasauskieni (o gal ir kitiems) yra taip pat užsitaravusi ir verta didelės pagarbos, ir taip pat svarbi koncerto dalyvių narė.

JAUNŪJŲ SANDARA

"Historical Sketch of Lithuania"

By Alfreda Semashka.

INTRODUCTION.

There are many people that don't know the history of Lithuania, when how, and where Lithuania came into existence, and how it is developing into a civilized nation, which was once a small tribe composed of Indo-European families.

An entirely separate branch of Indo-European family, at same period of 7th to the 5th century B. C. settled on the shores of the Baltic Sea, between the Dvina and Vistula rivers. On this piece of new land being unsettled by anyone they were protected by primeval forests and impassible swamps against their rivals.

They develpt for long centuries in peace, and trading with their neighbors, and taking no interest in them. They were of simple agricultural people, duply attached to their ancient languagess, costumes, and the most interest they took

upon, was their religion, the warship of the force of nature, with Perkunas, god of the sky, and thunder, as chief duty.

These people that settled on this land appeared in written history as Aestians or Balts and later and now as Lithuanians. For a while the people were called Lithuanians.

The Lithuanian peace ended with the dawn of the 11th century, from then to the present day she has had a most chequered history. But in spite of the invasions of Teuton and Slav, in spite of foreign domination and unbearable oppression, the Lithuanian nation has maintained its individually to this day, and most remarkable still and dearest to us Lithuanians is, it has preserved its language. Today the Lithuanian tongue, closely related to Sanskrit and bearing many semblance to both Latin and Greek has the distinction of being one of the oldest and perhaps the oldest living language on earth.

(to be continued)

LAIŠKAS GERBIAMIEMS

"SANDAROS" SKAI-TYTOJAMS.

Brangūs lietuviai!

Vos tik padėjau į šalį laikraštį "Sandara", kurį buvau gavęs iš savo gimtinės gyv. Kaune, pasiskaityti. Gayes pirmą kartą "Sandarą" su įdomumu perskaičiau. Malonu buvo skaityti, nes ten radau daug parašyta įdomių straipsnelių, žinių iš Amerikos, Lietuvos ir viso pasaulio.

Kilo manyje noras ir drasa kreiptis į Gerbiamus "Sandaros" skaitytojus. Kreipdamasis prašau Gerbiamų "Sandaros" skaitytojų papildant mano džiaugsmą, kurį apturėjau, skaitydamas pirmą kartą "Sandarą", prisiūsti man bent išskaitytus ir pas Jus nusiųstus vertes "Sandaros" numerius, kuriais ir savo draugus apdovanosiu, nes Lietuvos jaunimas mėgsta skaityti Amerikos laikraščius ir knygas, nors mažai gaunama.

Turi viltį, kad Gerbiamieji, jei šį mano prašymą nepaliks-tė be pasekmių, už ką iš auks-

to tariu draugišką AČIU!

Su pagarba,

Antanas Lickus,

Antraštas:
Antanui Lickui,
Budininkai,
Prienų paštas,
Mariampolės apskr.
Lietuva.



TIK IŠLEISTA.

Kaina 75c.

VITAK-ELSNIC CO.

4639 So. Ashland Ave.
CHICAGO, ILL.

Kaip Yra su Moterų Lygiomis Teisėmis Europoje

Kuomet Amerikoje jau gar-siai kalbama, kad moterys ne tik susilyginę teisėmis su vyrais bet pavertę naminiais dar-bo arkliais, įdomu palyginti, kaip stovi moterų reikalai Eu-ropoje. Didžiojo pasaulio daly moterys toli dar neturi lygių teisių. Tik Švedijoje, Norvegi-joj, na žinoma ir Sovietijoje mo-teryms absoliučiai visu kuo su-lygintos. Danija ir Holandi-ja yra teisių reikalų užsiėmę, Belgija yra savo senato sulai-kyta. Vokietijoje po karo pa-naikino kaizerio nuomonę, kad moterų dalykas esąs tik "Kin-der, Kueche und Kirche" (vaikai, virtuvė ir bažnyčia) ir suteikė moterims balsavimo teisę. Tą pat padarė Austri-ja. Taip pat moterys turi pil-nas balsavimo teises Lietuvoje, Lenkijoje, Latvijoje, Estijoje, Suo-mijoje ir Čekoslovakijoje. Pran-cuzijoje moterims teisės nėra atimtos nei uždraustos, bet moterys jų niekuomet nei ne-reikalavę. Ispanijoje gražiai moterų padėtis įsivaizdinama iš to, kaip diktatorius Primo de Rivera pasielgė su savo su-žieduotinė: Kartą jo sužie-duotinė žymi Ispanijos aristo-kratė užėjo į banką su kitu vyru; tai patyręs diktatorius tuojau sutraukė sužieduotives ir jo sužieduotinė po to tyliai nužemintai nuėjo į vienuoly-ną...

Bet įdomiausia, kaip Itali-jos diktatoriu Mussolini išsi-reiškė apie moteris. Neseniai tik pereitą vasarą Mussolinio paklause, ar moterys tinka po-litikai. Diktatorius nieko ne-laukęs pasakė, kad moterys ne-turi savo nepriklausomos valios, kad jos yra pasitiktinti žingeidus maži gyvuliukai (confident, curious.), little ani-mals žemesnės rūšies už vyrus, kad jos netinka politikai ir iš-gyrė Napoleoną, pasakiusi sa-vo pačiai: "Madam, aš vedžiau tamstą, duoti man vaikų, o ne patarimų"...

Ir naujasis Mussolini atsi-šaukimas į Italijos moteris bu-

PASIRENKANT

Kas užsirašys "Sandarą" metams čia Amerikoje arba į Lietuvą, tas gaus vieno dolerio vertės dovaną knygoms iš žemiau telpantių knygų sąrašo:

- Gadynės Zaidos drama keturių veiksmų 25c.
- Saliomono Sapanas, vieno veiksmo drama 10c.
- Svetimas Dievas, drama trijų veiksmų 15c.
- Vagis, vieno veiksmo drama tiskas paveikslėlis 10c.
- Teisingos Paslaptys, moteriški dalykai ir sekretai 25c.
- Iš Gyvenimo Bemokslis Mokykloj 10c.
- Morališkas Kabolos arba bur-tų knyga 25c.
- Šlėkštų Malonės arba Ma-juvkos 10c.
- Kulturiški Piešiniai 25c.
- Dvasiški Vadovai ir Parma-zonai arba Dievo Rustybė 10c.
- Krikšč. ir Socializmas 15c.
- Vadas prie Moterystės 10c.
- Negyvelės Meilės pasakų knygelė 15c.
- Plaukai, Dr. Karaliaus 10c.
- Vadovas ar Mažas Zodynė-lis 15c.
- Vabalninkė Dainos, surin-ktos nuo lietuvių 25c.
- Dainos Vasaros Grožybių 20 Apgailstavimo Balsai, dai-ny knygelė 15c.
- Pasakos Pritikimai Veselios ir Giesmės 25c.
- "Sandara metams Ameri-koje \$2.00 į Lietuvą ir kitas šalis užsienį \$3.00. Taigi, kurie užsirašys "Sandarą", gaus \$1.00 vertės iš virš pami-nėtų knygų. Siųskite užsaky-mušiuo antrašu:

M. G. VALASKAS,

373 Kensington Ave.,
Chicago, Ill.

Skaitykit ir Platinkit
SANDARĄ

vo prašymas, kad jos tik gimdytų, kuodaugiausia vaiku, kad įvartytų italų ligi 60 milijonų. Pažiūrėsime, ar itales po tokių komplimentų paklausys savo "vado" reikalavimų.

A. KISSEL
BARBERYS

368 Kensington Ave.

GARSINKITĖS
SANDAROJE

J. F. RADZIUS

Pigiausias Lietuvis Graborius Chicagoje.

Laidotuvėse patarnauja geriausia, ir pigiau negu kiti; todėl, jis priklauso prie grabų išdirbystės. Ofisas: 668 West 18th Street, Telephone Canal 6174. Skyrius: 3238 S. Halsted St., Telephone Victory 4088.

SKAITYKIT IR PLATINKIT SANDARĄ

VALMONT CALENDAR Co.



Br. Vargis

Gadynės
Zaidos,
Svetimas
Dievas,
Saliomono
Sapanas



Galilejo
Galilėjus,
Vagis,
Audra
Giedroje,
Genovaitė,
Puikius
Dainos

M. G. VALASKAS

KNYGYNAS - SPAUSTUVĖ - AGENTURA

Parduoda namus, lotus ir farmas.

373 KENSINGTON AVE., Roseland-Chicago.

Telefonas Pullman 0670.

Parduoda laivakortes ant greičiausių ir geriausių laivų.

Siunčia pinigus į visas dalis pasaulio greitai ir saugiai.

Visokių rušių išdirba sieninius

Kalendorius

Spausdina nuo mažiausios kortelės iki didžiausios knygos.

Parduoda savos ir kitų spaudos knygas ypatingai teatrališkus veikalus.

Vabalninkė Dainos — 25 c., Vasaros Grožybių Dainos — 20c., Apgailstavimo Balsai — 15 c., Pasakos, Pritraukimai Veselios ir Giesmės — 30 c., Teisingos Paslaptys — 25 c., Vadas prie Moterystės — 15 c., Negyvelės Meilė — 15 c., Iš gyvenimo be mokslo ar mokykloj — 10 c., Dvasiški Vadovai ir Parmazonai — 15 c., Morališkas Kabolos — 25 c., Kulturiški Piešiniai. — 15 c.

NĖRA KITO TIESESNIOKELIO LIETUVA ARBA IŠ LIETUVOS Į AMERIKĄ KAIP PER Klaipėdą

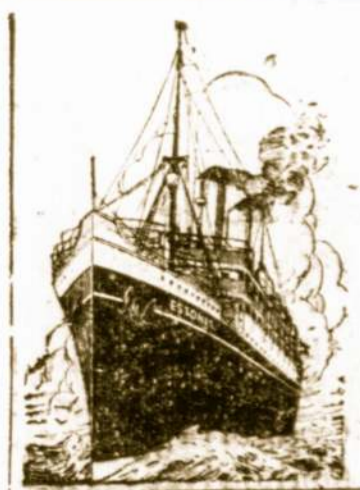
— ANT —

BALTIC AMERIKOS LINIJOS

Vaziavimas su vienu iš B.A.L. Laivų per Klaipėdą prie dabartinių aplinkybių yra labai malonus ir visai kelviųjų nevargina KODEL LIETUVIAI VAŽIUOJA ANT ŠIOS LINIJOS?

- 1) Nepertraukiama kelionė iš porto į portą
- 2) Nereikia trunkintis geležinkeliais po svetimos šalies,
- 3) Lietuviškai galima susikalbėti su laivo aptarnautojais,
- 4) Geras valgis ir mandagus patarnavimas,
- 5) Kasdieną judami paveikslai ir koncertai
- 6) Išpildomi laivo orkestros, įvairūs žaislai, šokiai ir t.t.

KAINOS IŠ KAUNO:
\$125.
Trečia Klesa
Vadžios Tax
Ekstra



KAINOS IŠ KLAIPĖDĄ
Trečia Kl. \$107
I abi pusi \$181.
Turistinė 3 klesa (arba buvusia II klesa — \$122.00
I abi pusi 203.50

IŠPLAUKIMAI LAIVŲ IŠ NEW YORKO:
"POLONIA" Gruodžio 4
"LITUANIA" Gruodžio 22
"S. S. LITUANIA" Sausio (Jan.) 26
Žiniom Kreipkitės į Vietos Agentą ar į Bendrovę
BALTIC AMERICA LINE
8 Bridge Street Union Trust Bldg. 315 So. Dearborn street
New York, N. Y. Pittsburgh, N. Y. Chicago, Illinois

Bridgeportas

Apvogė p. Petrausko krautuvę.

Mūsų labai garsiam Brid-gepote vagiliai darbavosi lapkričio 6-tos dienos naktį — reikiama mūsų busiančio Prezi-dento laimingoj dienoj įsilau-žė vagys p. J. Petrausko krau-tuvėn, kurią p. J. Petrauskas neseniai perkėlė iš Universal State Banko namo į savo nuo-savą namą po adresu 3312 S. Halsted st. Kadangi krautu-vė nebuvo dar galutinai sut-varkyta, vagys įsilaužė per už-pakalines duris ir paėmė daug marškinių, siutų, overkautų ir 30 dolerių pinigais, kas pada-rė p. Petrauskui \$1,800 nuos-tolio. Labai gaila, nes p. J. Petrauskas yra svarus biznie-rius ir geras tautietis ir remia visus tautos reikalus, kaip ir parengimus.

Iš šios p. Petrausko nelai-mės visi lietuviai biznieriiai tu-rėtų paimti pamokiniimą ir sku-biai patvarkyti krautuvęj duris ir langus, kad nepatiktų juos tokia nelaimė kokia pati-ko p. Petrauską.

Seši metai atgal 18-tos apie-linkėj išvyjo iš biznio p. P. Pil-kį, kuris laikė krautuvę sena-me name supuvusioms durims. Vagys išnešė p. Pilkio turto už \$3,000 dolerių, ir jis buvo pri-vertstas aplėisti kiemą. Dar prie to pasiliko skoloje. Tai aišku kokias pasekmes palie-ka vagilių apsilankymas. Zmo-gus dirba, taupina, net neturi laiko nei išimiegoti ir paval-gyti; artinasi šviesesnė diena, bet vagiliai, nei aciu nepasakę, pasiima tuos sunkiai sutaupy-tus turtus. Todėl, lietuviai biznieriiai, apsisaugokite.

—“Sand.” Rep.

Susivienijimas Draugijų ir Klubų.

Padėkavonės dienoj, lapkri-čio 2 d., Susivienijimas Drau-gijų ir Klubų rengia šokius, kur bus galima linksmai pra-leisti laiką ir bus sveika kojas pamokinti po kare su kalaku-tu. Šokiams grieš gera muzi-ko.

Beto, Susivienijimas riša ke-lis tuzinus draugijų ir klubų, ir todėl jų parengimams su-ruošti netruksta spēkų ir re-zultatai yra puikus.

—M. K.

ŠERNO FONDO KOMITETAS.

Komitetas pastatyti dėdei Šernui paminklą, pasilsėjęs po-rą mėnesių, pradėjo darbuotis iš naujo tam prakilniam tikslui atseikti, ir visi komiteto nariai iš tikros širdies dirbą, kad ge-gužės 30 d. 1929 metų gražus didelis paminklas iškiltų ant mūsų gerbiamo ir brangaus ra-šytojo kapo. Kad pasiekus tik-slį ir kad mūsų geri norai iš-sipildytų paskirtą dieną, reikia visuomenės paramos pinigis-kai.

Brangus broliai, neatidėlio-kite, nes čia yra labai svarbus istorinis darbas Amerikos lie-tuviams. Paskirkime nors ma-žą dalelę savo sunkiai uždirbtų centų tam svarbiam tikslui. Už mažiausią auką komitetas bus dėkingas. Mūsų darbe kiek-vienas centas lošia svarbią ro-lę. Mes esame pilnai įsitikine, kad draugystės ir pavieniai as-menys įvertins mūsų darbą ir išklausus mūsų prašymo, o mes lauksime tamstų paramos.

S. K. GRISIUS, 6228 South Sacramento Avenue, Chicago, Illinois, Telephone Republic 7180.

CHICAGOS ZINIOS.

Amerikietis dainininkas Povilas Stogis Lietuvoje.

Populiarus Jungtinių Ame-rikos Valstybių lietuvių kolo-nijose dainininkas bosas Povilas Stogis, šiomis dienomis iš Čikagos per Serburgą ir Pary-žių atvyko Kaunan.

P. Stogis — 37 metų am-žiaus, prieš 16 metų yra emi-gravęs į J. Amerikos Valsti-jas. Dirbdamas įvairų darbą apie 1910 metais pradėjo Ja-vinti savo balsą M. Petrausko vedamoje dainos ir muzikos draugijoje “Birutė”, vėliau dai-navimą ir dramą studijavo Či-kagoj “American Conservato-rium” ir pas kelis privačius pe-dagogus: Travizani, Oster ir t. t.

Nuo 1914 m. pradėjo pasi-rodyti viešai koncertuose ir il-gą laiką dirbo anglų opere-tose bei vodeviliuose. Su gas-trolėmis yra apvažinėjęs visus žymesnius šiaurės Ameri-kos miestus ir miestelius ir dainavęs daugelyje lietuvių ko-lonijų ruošiamuose koncertuo-se, vakaruose.

Lietuvos operon dainuoti P. Stogis, kviečiamas jau senai, bet iki šioliai negalėjo atvykti. Dabar p. Stogis numato mūsų operoje dainuoti ir esan pa-ruošęs “Aidos”, “Fausto” ir “Rigoletto” žymiąsias bosu partijas.

Kiek mums teko patirti, P. Stogis, jei gausias angažamen-tų mūsų operoje, pasiliksias jo-je dirbti visą laiką.

SO. ENGLEWOOD.

S. L. A. 36 kp. Jaunimo Dai-lės Choro Vakaras.

Šį sekmadienį, lapkričio 25 d. p. Petroko svetainėje įvyk-ta pirmas SLA. 36 kp. Jauni-mo Dailės Choro koncertas ir šokių vakaras.

Atrodo, kad koncertas bus puošnus ir įvairus, nes mokyto-jas p. K. Gaubis, sakosi turįs prirengęs duetų, smuikininkų, deklamuojuj ir t. t. Paskiau šukiai, kuriuose turės visi da-lyvauti.

Beabejonės visi tėvai ir vie-tos lietuvių dalyvaus šiame vakare. Patartina taipogi ir kitų kolonijų SLA. nariams at-važiuoti ir pasižiūrėti ką vei-čia mūsų jaunimas. Svetainė randasi po numeriu 8462 Vin-cennes Avenue. Pradžią 7 val. vakare.

—Pasimatysim.

CICERO, ILL.

Lietuvos Kareivių Draugijos įvykęs koncertas.

Kuomi ne kuomi, bet drau-gijoms mūsų kolonija tai stip-ri. Viena jų — Lietuvos Ka-reivių, bene bus daugiausia ži-noma. Ji yra tautiško nusista-tymo ir nemažai pasidarbavo lietuvių reikalams.

Taigi ši draugija turėjo savo metinę šventę Liuosybės svetainėje, subatoje, lapkričio 17 dieną. Vakaras išėjo gana gražiai. Iš Čikagos buvo at-vykusi SLA. Jaunoji Birutė, kuri tinkamai išpildė dalį pro-gramos. Kiti dalyviai buvo vietiniai išlošė juokingą kome-diją. Nesirguosiemis dalino do-vanas. Vakara vedė p. K. P. Deveikis. Tai tiek trumpai ga-lima pasakyti apie šį įvykį.

— Buvęs.

ROSELAND, ILL.

Moonlight Dance and Confetti.

Rengia Auksinės Žvaigždės Lietuvių Politikos ir Pašalpos Klubas Strunflo svetainėje, 158 E. 107th Street, Nedėlioje lapkričio November 25 dieną 1928 metais. Įžanga tik 50 cen-tų. Pradžią 8 valandą vakare. Širdingai kviečia atsilanky-ti ir praleisti linksmai laiką.

—Rengėjai.

GARSINKITĖS SANDAROJE

NORTHSIDE.

Rengias prie šaunaus vakaro.

S. L. A. 226 kuopa rengia gražų vakarą su programa. Programas susidės iš dainų mūzikos, deklamacijų šokių ir kitokių įvairumų. Kalbamas vakaras atsibus sekmadienyje Gruodžio 9 d., 7 val. vakare, Liuosybės svetainėje, Waban-sia Avenue prie Girard gatvės.

Visuomet northsidiečiai skai-tingai lankosi į savo organizaci-jų parengimus, o ypatingai į kalbamą vakarą, tai butinai susirinks skaitlinga minia pa-siklausyti puikaus ir nepapras-tai gero programo. Visi kuo-pos nariai dalyvaus, savo drau-gus atves, na o šiaip visi ge-ri žmonės ateis į mūsų kuopos parengimą.

—G.

Mūsų Parengimai.

Praeitame šeštadienį lapkri-čio 17 d. kriaučių Unija A. C. W. of A. turėjo savo balių, ku-rims buvo pasekmingas. Kaip oras, taip ir neparanki vieta lietuviams kliudė, bet žmonių dalyvaavo geras skaitlis.

Siame šeštadienį, lapkričio 24 d. diena, Humboldt Park Lietuvių Politinis Klubas ren-gia savo metinį balių, Spaul-ding Hall, 3312 West North Ave. Prasidės 6:30 val. vak. Kas nežino šio Klubo smaugis ir linksmus parengimus? — visi. Todėl nepraleiskite ne-dalyvaavę pas klubiėčius.

SLA. 226-ta kuopa rengia balių su programu, gruodžio 9 dieną, Liuosybės Salėje, 1822 Wabansia Avenue. Progra-mas prasidės lygiai 6:30 val. vakare.

Čia reikia pridėti, jog Jau-nuolių Choras, po vadovyste p. P. Sarpaliaus, išpildys vakaro programą. Northsaidiečiai ne-pamirškite savo organizacijų parengimus.

—Aras.

Apiplėšė Klubiėčius.

Praeitame šeštadienio vaka-re, lapkričio 17 d., trys jauni vyrukai gerai apsiginklavę, į-ėjo į Morning Star Klubo kambarius ir užkamandavo rankas augštin. Na, ką da-rysi, budami beginkliais, tur-ėjo komandą išpildyti. Varg-šai neturėjo per daug drąsos ir ne visas kišenės apkratė, tik vienam kitam. Jie atliko kra-tą labai skubotai. Kaip klu-biečiai sako, jie pasinaudojo apie \$150 dolerių ir nuėmė 6 laikrodėlius.

Po to, vagiliai atsargiai du-mė lauk ir sėdo automobiliu, kuris jų laukė prie durų. Poli-cija daro tyrinėjimus, ar pasi-

Kaledoms Besiartinant

Niekad nesijaučia reikalas pinigų taip labai kaip kad besiartinant Kalėdoms. Kiekvienas nori šį bei tą sau nusipirkti ir kitiems dovanų suteikti, ir kas per ištikus metų pinigų netau-pino, tam nelinksmsios bus šios Kalėdos.

Kalėdų Klubas yra vienas iš tinkamiausių būdų pinigų taupinimui, ir tą kiekvienas gali padaryti prisirašant DABAR prie CHRISTMAS SAVING CLUB.



UNIVERSAL STATE BANK

3252 South Halsted Street

seks surasti juos, tai sunku pa-sakyti.

—Špokas.

Chcagos Lietuviams Pe-reitą Savatę Labai Nelaiminga.

2 užmušti ir 2 apiplėsti.

Pereitą savaitę 3 nigeriai užėjo į Petro Luko drug store, 3859 South State Street ir pa-siėmė ko reikia norėjo išėiti nemokėję. Savininkas P. Lu-kas pasivijo juos, reikalauda-mas apsimokėti. Vienas niege-riukas išsitraukęs revolverį Lu-ką nušovė vietoj. Nigeriai vi-si suimti ir pasirodė, kad visi 3 yra jauni 19 ir 22 metų, bet jau padarę 89 plėšimus ir už-mušę pirma to kokį tai Metlo-ką, taip pat drugstorininką ant State street.

Paskelbus spaudoje apie už-mušimą Pero Luko atėjo į poli-ciją 2 moterys, abi vardu Lau-ros Lukienės ir paširodė, kad Lukas buvo vedęs 2 pačias ku-rioms vienai sakėsi dirbęs die-nomis, o kitai kad dirbęs nak-timis. Dabar abidvi liko naš-lės.

Kitas skandalas su užmuši-mu įvyko pereitą šeštadienį, kur lietuvis Antanas Juškus ice cream parlor savininkas nušovė Vilių Adomaitį savo store. Tardymas parodė, kad Adomaitis ir dar keli jauni vy-rukai buvo jo store ir lošė kor-tomis, kur Adomaitis išlošė \$6.00. Juškus pasiulė išsiger-ti; jie išsigėrė, bet pareikala-vus užmokėti Adomaitis atsi-sakė ir metęs į Juškų stikline. Tada Juškus nušovęs jį vietoj. Tardyme dalyvaus liudinin-kais Antanas ir Petras Jarda-s, 3365 South Morgan street, Charles Kulbis, 3252 Lime st., ir Jonas Jenkus, 837 W. 33rd st. ir Ch. Kodis, 3010 So. Mor-gan st. Užmuštasis Adomai-tis 18 metų amžiaus mokinys. Patirta, kad Juškus mokdavo mokiniams gerti likerį ir pas jį buvo kaip ir jaunų gemble-rių klubas.

REIKALINGAS KAR-PENDARIS.

Kuris gali dirbti visus dar-bus; — atsišaukite pas: S. A. ZOLP Telephone Boulevard 0527

NAUJOJ VIETOJ

Buvęs Sandaros Preziden-tas, plačiai žinomas visuome-nės veikėjas Dr. K. Drangelis (Dentistas), persikėlė į naują vietą, 2417 West 63rd Street, netoli Western Avenue, Chi-cago. Tel. Republic 2266. Valandos nuo 10 ryto iki 8 vak., išskiriant trečiadienį.

Telephone Lafayette 5820

Dr. J. A. PAUKŠTYS

DENTISTAS X-RAY

4193 Archer Avenue

JOHN BUTKUS

EXPERTAS LIETUVIS KURPIUS.

10500 Michigan Ave., Rear Chicago, Ill.

Julius P. Waitches

LAWYER

10756 So. Michigan Avenue CHICAGO

Phone Pullman 5950

Tel. Comedore 0966.

ARTHUR F. McCORMICK

ADVOKATAS

Res. 10637 So. Park Avenue Bus. 160 La Salle Street.

DR. I. E. MAKAR

PHYSICIAN and SURGEON

10748 S. Michigan Avenue Chicago, Ill. Office Hours: 10 to 12 - 2 to 4 P. M. and 6:30 to 8:30 P. M. Phone Pullman 1193 or Chesterfield 5578

Phone Canal 6222

DR. S. BIEZIS

CYDYOJAS ir CHIRURGAS

2201 West 22nd Street (Cor. Leavitt St.) Val.: 1-3 ir 7-8; Ned. 10-12 ryto Rezidencija 6640 S. Maplewood Ave. Tel. Republic 7868 CHICAGO, ILL.

A. L. DAVIDONIS, M. D.

4910 So. Michigan Ave. Tel. Kenwood 5107

Valandos: nuo 9 iki 11 val. ryte; nuo 6 iki 8 val. vakare apart šventadienio ir ketvirtadienio

Phone Boulevard 1401

DR. V. A. ŠIMKUS

CYDYOJAS ir CHIRURGAS

3343 So. Halsted St. VALANDOS: nuo 2 iki 4 P. M. nuo 7 iki 9 P. M. Nedėlioj nuo 10 iki 12 A. M.

Ofiso ir Res. Tel. Boulevard 5913

DR. A. J. BERTASH

3464 South Halsted Street

Ofiso valandos nuo 1 iki 3 po pietų ir nuo 6 iki 8 val. vakare Res. 3201 South Wallace Street

Tel. Hemlock 8151

DR. V. S. NARYAUCKAS

CYDYOJAS ir CHIRURGAS

2435 West 69th Street VALANDOS: Nuo 9 iki 12 ryto; Nuo 2 iki 5 po pietų Nuo 6 iki 9 vakare

A. K. Rutkauskas, M. D.

PHYSICIAN and SURGEON

4442 So. Western Ave. Telephone Lafayette 4146 Chicago, Ill. Valandos: nuo 9 iki 11 ryto nuo 7 iki 9 vakaro

DR. MARGERIS

3421 So. Halsted St. Phone Boulevard 8483

Val.: nuo 11 ryto iki 3 po pietų nuo 6 iki 8 vakare Sventadieniais nuo 10 iki 12

A. MONTVID, M. D.

1579 Milwaukee Ave., Room 209 Kanzas North Ave. ir Robey St. Val.: 1-3 po pietų, 6-8 vak. Telephone Brunswick 4983

Namų telefonas Brunswick 0597 Ultravioletinė šviesa ir diathermia

Dr. A. J. Karalius

Gydytojas ir Chirurgas

3147 So. Halsted St. Tel. Calumet 3294

Ofiso valandos: nuo 9 iki 12 dienos ir nuo 2 iki 9 vakare.

DR. P. PETRAITIS

DENTISTAS

10748 S. Michigan Ave. Res. 10848 So. Prairie Ave. Office Tel. Pullman 0982 Res. Phone Pullman 3462

Telephone Pullman 0856

DR. PAUL ZALLYS

DENTISTAS

30 East 111th Street ROSELAND, ILL.

Tel. Brunswick 0624

DR. A. J. GUSSEN

LIEUVIS DENTISTAS

1121 Milwaukee Avenue Valandos: 9-12, 1-5, 6-8:30 Sekmadieniais pagal susitarimą

Phone Pullman 0621

Dr. Lewis H. Lippman

PHYSICIAN and SURGEON

11439 Michigan Avenue Chicago, Illinois. Valandos: 7 iki 8 val. vakare 1 iki 2 val. po piet. Seredoj: 1 iki 2 val. po piet. Nedėlioms pagal sutartį.

DR. ROBERT N. SWINDLE

CYDYOJAS

Ofisas: 358 East 115th Street Ofiso Telephone: Pullman 0460 Namų Telephone: Pullman 0889 Ofiso valandos: 7 iki 8 val. vakare 1 iki 2 val. po piet. Seredoj: 1 iki 2 val. po piet. Nedėlioms pagal sutartį.

HUDSON MOTOR CAR CO. DETROIT MICH. U.S.A. CALUMET MOTOR CO. ESSEX MOTORS DETROIT U.S.A. 10940 Michigan Ave., Chicago, Ill. Pullman 7300

Bus. Phone Boul. 0406 Res. Phone Boul. 0527 S. A. ZOLP Carpenter and GENERAL CONTRACTOR Business 3331 South Halsted Street Residence 843 West 33rd Street

Sieniniai KALENDORIAI Tai Kasdieninės Biznio Akys! Tik dabar yra BUTINIAUSIAS laikas juosius užsisakyti ateinantems 1929 metams. Mes turime didžiausią pasirinkimą visokiausių Kalendorių. Wall Pockets, Hangers, Japoniškų rankomis Pieštų ir Lietuviškų - Tautiškų. Užsisakykit tuč-tuojaus neš paskui bus pervėlu Val-Mont Calendar Co. 373 Kensington Ave. Chicago, Ill. Phone Pullman 0670

LIEUVIAI, REMKITE SAVUS! KRAUTUVE VYRISKŲ DRAEBUZIŲ Viršutinių ir apatinių marškinių kaip vilnonių, taip ir kitokių; kaklaraiškėjų ir kalnierių; sveterių, skrybėlių, kepurėjų ir visokių kitokių dalykų. Taipgi moteriškų pirmos rūšies šilkinių ir kitokių pančiakų, marškinių, šalikų, pirštinių. Krautuvėje randasi lietuviškų knygų, laikraščių, rašomos popieros ir geriausios trejanos (trejų devynerių). Taipgi krautuvė gramofonų, lietuviškų rekordų — dainų ir adatų. Lietuviška Agentura Pinigų siuntimo, Laivakorėjų, Legaliskų Popierių. Ko tik reikia kreipkitės, remkit savus žmones, o reikale jus pagelbėsime. Pasistengkime užlaikyti savus biznieriūs! JONAS SEKYS 177 Park Street Hartford, Conn.

VARTOK NUO REUMATIZMO OxyI Citium Apturėsi Pagelbą! Reikalaukite šio vaisto visose aptiekose, ypač lietuviškose. OXYL CITIUM išrasta neseniai ir jau kas tik gydėsi, tai visada pasigydė. JEI SERGATE REUMATIZMU Tai pamėginkit šį vaistą, o tikrai rasite sau pagelbą. O jei netiks, Jums nepagelbės, atneškite atgal. Kreipkitės pas lietuvius vaistinikus kur tik gyvenat, jūsų miesto aptiekoje yra, o jei nebutų, tai rašykite žemiau padėtu adresu, gausite per pašta. EDVARDAS BAJERČIUS (E. BIERS) Vaistininkas 220 Park Street Hartford, Conn. VIENATINĖ LIETUVIŠKA APTIEKA VISAME HARTFORDE